

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 1593512 evrak numaralı "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Romanya Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması'nın onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan KURTULMUŞ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Savunma
Esas Komisyon	Dışişleri
Tarih: 10-3-2025	Esas No: 2/2982

TBMM
GENEL EVRAK

07 Mart 2025

No:

1594462

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ İLE ROMANYA HÜKÛMETİ
ARASINDA ASKERÎ ÇERÇEVE ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 6 Ekim 2023 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Romanya Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.C. CUMHURBAŞKANLIĞI

Sayı : Z-90666677-599-286341
Konu : Anlaşma

5 Mart 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Ekim 2023 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Romanya Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması"nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Cumhurbaşkanı

Ek:

- 1- Genel Gerekçe
- 2- Anlaşma (Türkçe, Romence, İngilizce)

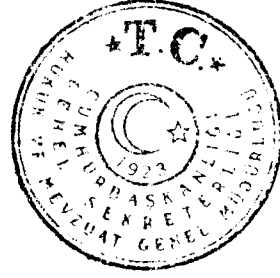
T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
0 5 Mart 2025
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
0 5 Mart 2025
No : 1593512

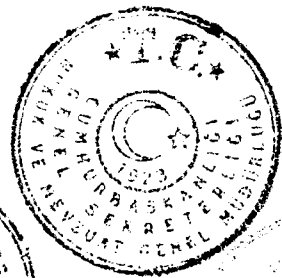
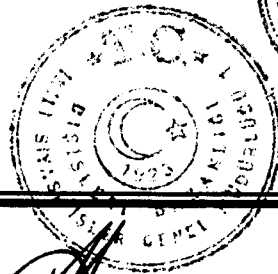
GENEL GEREKÇE

6 Ekim 2023 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Romanya Hükûmeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşması" ile egemenlik, eşitlik, karşılıklı saygı temelinde ve ulusal mevzuat ile uluslararası kurallara uygun olarak ikili askeri ilişkilerin hukuki zemininin oluşturulması, Taraflar arasında askeri iş birliği sağlanması ve geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Söz konusu Anlaşma ile askeri eğitim ve öğretim; savunma sanayi; insan kaynakları yönetimi; askeri istihbarat; lojistik; askeri tıp ve sağlık hizmetleri; muhabere, elektronik, bilgi sistemleri ve siber savunma; barışı koruma ve insani yardım harekâtları; haritacılık ve hidrografi; askeri bilimsel ve teknolojik araştırma; el yapımı patlayıcılara karşı koyma, patlayıcı madde imhası ve mayın faaliyetleri; arama ve kurtarma ile Anlaşmada belirtilen diğer konularda iki ülkenin silahlı kuvvetleri arasında iş birliğinin geliştirilmesi öngörülmektedir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÛMETİ
İLE
ROMANYA HÜKÛMETİ
ARASINDA
ASKERÎ ÇERÇEVE ANLAŞMASI

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Romanya Hükûmeti (bundan böyle "Taraflar" olarak adlandırılacaklardır),

4 Nisan 1949 tarihinde imzalanan Kuzey Atlantik Antlaşması, 19 Haziran 1951 tarihli Kuzey Atlantik Antlaşması'na Taraf Devletler Arasında Kuvvetlerin Statüsüne Dair Sözleşme (bundan böyle "NATO SOFA") ve Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin amaç ve ilkelerine bağlılıklarını tekrar teyit ederek,

Her iki Tarafın egemenliği ve eşitliğine karşılıklı saygı temelinde çeşitli askerî alanlarda iş birliğinin, Tarafların ortak menfaatlerine ve ekonomik verimliliğine katkıda bulunacağını vurgulayarak,

Taraflar arasındaki mevcut dostane ilişkilerin, ulusal kanunlar, uluslararası kurallar ve anlaşmalar temelinde geliştirilmesi ihtiyacını ifade ederek,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE I AMAÇ

Bu Anlaşmanın amacı, MADDE IV'te belirtilen alanlarda, Taraflar arasındaki ilişkileri güçlendirmek için bir çerçeve oluşturmaktır.

MADDE II KAPSAM

Bu Anlaşma, MADDE IV'de belirtilen iş birliği alanlarına uygulanır.

MADDE III TANIMLAR

Bu Anlaşma'da kullanılan terimler aşağıdaki anlamları taşır:

- Gönderen Taraf:** Bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla Kabul Eden Tarafın Devletinin topraklarına personel, öğrenci, malzeme ve teçhizat gönderen Tarafı ifade eder.
- Kabul Eden Taraf:** Bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla Devletinin topraklarına personel, öğrenci, malzeme ve teçhizatı alan Tarafı ifade eder.
- Misafir Personel:** Taraflardan herhangi birinin bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla diğer Tarafa gönderdiği asker veya sivil personelini ifade eder.
- Misafir Öğrenci:** Kabul Eden Tarafın askerî eğitim kurumları tarafından düzenlenen belli bir çalışma programına katılan kişiyi ifade eder.
- Yakınlar:** Tarafların Devletlerinin mevzuatları uyarınca Misafir Personele mali açıdan, hukuki açıdan veya sağlık nedeniyle bağlı olan ve bu Personel tarafından desteklenen eş ve çocuklarını ifade eder.
- Kıdemli Personel:** Bir grupta, belli bir faaliyete katılırken Misafir Personele nezaret etmek üzere Gönderen Tarafça atanan en yüksek rütbe veya konumdaki kişiyi ifade eder.
- Hibe:** Bir mal veya hizmetin bağışlanmasını veya bedelsiz devrini ifade eder.

8. **Hizmet:** Taraflar arasındaki Anlaşma'ya göre eğitim, teknik bilgi, destek, geliştirme, bakım, onarım, kurtarma, ulaştırma, imha, liman ve müşavirlik desteği sağlanması ile mülkiyeti elde bulundurmamak kaydıyla kara, deniz ve hava araçları, teçhizat, silah, bina ve arazinin tahsisini ifade eder.

9. **Lojistik Destek:** İkmal maddeleri ve hizmetlerin satışı, hibesi, mübadelesi, tahsisi, kiralınması, teknoloji transferi ve lisans verilmesi hususlarını kapsar.

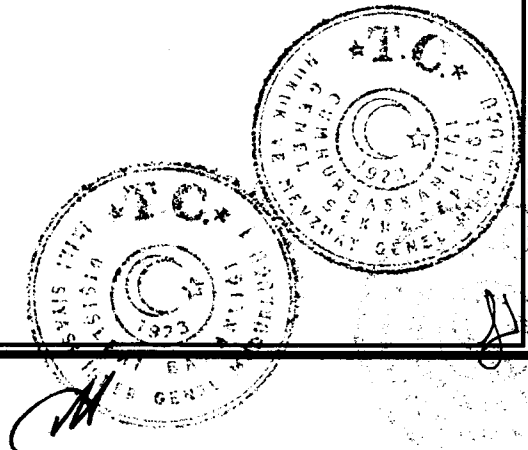
10. **Gizlilik Dereceli Bilgi ve Malzeme:** Tarafların devletlerinin mevzuatları uyarınca belli bir gizlilik derecesi seviyesinin verildiği yapısına bakmaksızın ve buna göre korunacak olan her tür bilgi, doküman veya malzemeyi ifade eder.

11. **Üçüncü Taraf:** Bu Anlaşmaya taraf olmayan kendi yargı yetkisi altındaki herhangi bir kuruluş, üçüncü bir Devlet, herhangi bir kamu kurumu, özel kuruluş veya kişiyi ifade eder.

MADDE IV İŞ BİRLİĞİ ALANLARI

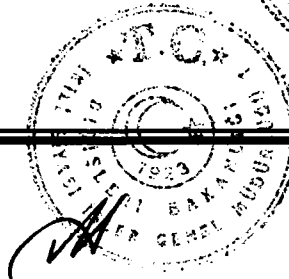
Taraflar arasında iş birliği aşağıdaki alanları kapsar:

1. Resmi ziyaretler,
2. Askerî eğitim, öğretim ve mesleki gelişim,
3. Savunma sanayi,
4. İnsan kaynakları yönetimi,
5. Askerî istihbarat,
6. Lojistik,
7. Askerî tıp ve sağlık hizmetleri,
8. Muhabere, elektronik, bilgi sistemleri ve siber savunma,
9. Barışı koruma ve insani yardım harekâtları,
10. Askerî hukuk sistemleri,
11. Haritacılık ve hidrografi,
12. Askerî bilimsel ve teknolojik araştırma,
13. El yapımı patlayıcılara karşı koyma, patlayıcı madde imhası ve mayın faaliyetleri,
14. Arama ve kurtarma,
15. Askerî tarih, arşiv, yayınlar ve müzecilik,
16. Sosyal, kültürel faaliyetler ve spor faaliyetleri.

MADDE V UYGULAMA VE İŞ BİRLİĞİ ŞEKİLLERİ

1. Taraflar, aşağıdaki faaliyet türleri aracılığıyla iş birliği yapmaya karar verebilir:
 - a. Savunma Bakanları, Genelkurmay Başkanları ve onların yardımcıları veya Taraflarca yetkilendirilen diğer görevlilerin toplantı ve ziyaretleri,
 - b. Her iki Tarafın uzmanları arasında çeşitli faaliyet alanlarında tecrübe mübadelesi,
 - c. Askerî eğitim ve öğretim kurumları ve birlikler tarafından düzenlenen çalışma programları, kurslar ve görev başı eğitim faaliyetlerine katılım,
 - d. Benzer askerî kurumlar arasında temaslar,
 - e. Müşterek müzakereler, istişareler, toplantılar, sempozyumlar ve konferanslar,
 - f. Fiili atış tatbikatlarını da içerecek şekilde müşterek askerî tatbikatlara karşılıklı katılım, bu askerî tatbikatlara gözlemci statüsünde iştirak, geçiş eğitimlerinin (PASSEX) ve liman ziyaretlerinin icrası, müşterek tatbikatların düzenlenmesi,
 - g. Eğitim ve öğretim merkezleri, kurumlar ve birlikler arasında karşılıklı/tek taraflı bilgi, tasnif dışı eğitim malzemeleri, öğretmen/egitmen/danışman, Misafir Personel ve Misafir Öğrenci ve eğitim personeli mübadelesi,
 - h. Tarafların envanterinde bulunan mal ve hizmetlerin hibesi, mübadelesi, satışı, tahsisi, kiralınması ve bu malzemelerin bedelli/bedelsiz ulaştırma hizmetleri, bunların teknoloji transferi ve lisans verilmesini kapsayacak şekilde lojistik iş birliği ve destek,
 - i. Askerî okullar, eğitim ve öğretim merkezleri veya Kabul Eden Tarafça belirlenecek diğer öğretim kurumlarında eğitim, öğretim ve kurslar,
 - j. Askerî birlikler, karargâhlar ve kurumlarda görev başı eğitimi,
 - k. Eğitim ve öğretimin geliştirilmesi için bilgi mübadelesi ve karşılıklı temas ziyaretleri,
 - l. Askerî iş birliği ve temas ziyaretleri,
 - m. Mesleki gelişim için personel mübadelesi.
2. Lojistik iş birliği veya lojistik destek çerçevesinde yürütülecek faaliyetler, Tarafların Devletlerinin mevzuatlarına ve Tarafların bir Üçüncü Taraf ile imzalamış olduğu yürürlükteki anlaşmalardan kaynaklanan üçüncü taraf transfer kısıtlarına göre yürütülür.
3. Bu Anlaşma ile sağlanan belli alanlardaki iş birliği, gerek olması halinde, Tarafların Devletlerinin mevzuatları uyarınca imzalanan tamamlayıcı mutabakat muhtıraları, protokoller ve/veya düzenlemelerle daha da detaylandırılabilir.
4. İş birliği, Tarafların karşılıklı çıkar ve ihtiyaçları dikkate alınarak mütekabiliyet esasına göre gerçekleştirilir.
5. Taraflarca bu Anlaşma, diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemelere uygun olarak hibe şeklinde veya ücreti mukabili mübadele edilen veya müşterek olarak üretilen malzeme, teknik bilgi ve dokümanlar, önceden karşılıklı mutabakat olmaksızın bir Üçüncü Tarafa transfer edilmez.
6. Kabul Eden Taraf, bu Anlaşma kapsamında hibe olarak verilecek malzemenin hizmet dışına çıkarılması halinde Gönderen Tarafı yazılı olarak bilgilendirir.

MADDE VI
YETKİLİ MAKAMLAR VE YILLIK İKİLİ İŞ BİRLİĞİ PLANI

1. Bu Anlaşmanın uygulanmasında yetkili makamlar şunlardır:

Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti adına:Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı,

Romanya Hükûmeti adına:

- Askerî iş birliği için Romanya Millî Savunma Bakanlığı,
- Savunma sanayi iş birliği için Ekonomi, Girişimcilik ve Turizm Bakanlığı.

2. Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanması için kabul edilmiş müşterek faaliyetleri içerecek olan Yıllık İkili İş Birliği Planı hazırlar. Yıllık İkili İş Birliği Planı, icra edilecek faaliyetlerin adını, kapsamını, tipini, tarihini, yerini, icra edecek askerî kurumları, mali hususları ve diğer ayrıntıları içerir.

3. Taraflar arasındaki iş birliği, Yıllık İkili İş Birliği Planında belirtilen tüm düzeylerde yapılacak karşılıklı ziyaretler ile kuvvetlendirilir.

MADDE VII
EĞİTİM VE ÖĞRETİM

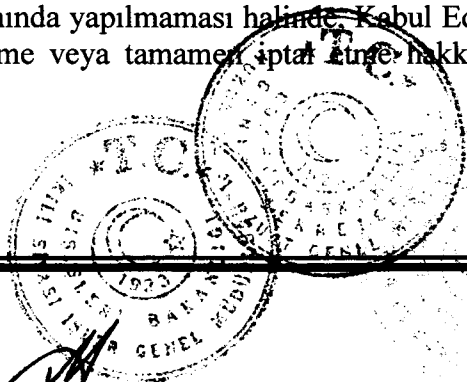
1. Eğitim ve öğretim, Kabul Eden Tarafın Devletinin mevzuatının öngördüğü koşullara göre yürütülür.

2. Yıllık olarak, Mart ayının sonuna kadar, Gönderen Taraf, sonraki eğitim ve öğretim dönemi için Yıllık İkili İş Birliği Planına dâhil edilecek eğitim ve öğretim faaliyetlerine yönelik talepleri resmi yazı ile Kabul Eden Tarafa iletir. Kabul Eden Taraf, Temmuz ayı sona ermeden önce Gönderen Tarafa talep onay mesajını gönderir. Eğitim ve öğretim talebi, sonraki uygulama yılı için her yıl Ocak ayının sonuna kadar Kabul Eden Tarafça gönderilen eğitim ve öğretim teklifi temel alınarak yapılır. Bu teklif şunlara atıfta bulunan ayrıntıları kapsar: unvan, amaçlar, içerik, ön şartlar, seçim kriterleri, uzunluk, kapsam, eğitim/öğretim faaliyetinin süresi ve en uygun katılımcının seçilmesine yardımcı olabilecek diğer bilgiler.

3. Resmî bir yazıyla her tür ek talep, faaliyetin başlamasından önce 90 günden geç olmamak üzere, Taraflar arasında istişarelerden sonra Yıllık İkili İş Birliği Planına dâhil edilebilir.

4. İngilizce dilinde verilen eğitimler hariç olmak üzere, eğitim ve öğretim faaliyetleri Kabul Eden Tarafın Devletinin resmi dilinde gerçekleştirilir. Ancak Gönderen Tarafça talep edildiği takdirde ve Kabul Eden Tarafın uygun görmesi halinde, 3 (üç) aydan kısa süreli eğitimler tercüman yardımıyla verilebilir. Eğitimin tercüman vasıtasıyla verilmesi durumunda, Gönderen Taraf eğitime gönderilecek personel için yeterli sayıda tercüman tahsis eder. Eğitim maksatlı tercüme/tercüman giderleri Gönderen Tarafça karşılanır.

5. Kabul Eden Tarafın gerekli düzenlemeleri yapabilmesi maksadıyla; Gönderen Tarafça eğitime nihai katılım kararı, eğitim/kurs maksadıyla gönderilen Misafir Personel sayısı, rütbesi ve adı, uçuş bilgileri ve diğer bilgiler eğitimin başlangıcından en az 45 (kırk beş) gün önce Kabul Eden Tarafa bildirilir. Bildirimlerin zamanında yapılmaması halinde Kabul Eden Taraf kurs/eğitim talebini sonraki bir zamana erteleme veya tamamen iptal etme hakkına sahiptir.

6. Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin eğitimi, eğitimin verildiği kurumlar veya birliklerin programlarına uygun olarak sağlanır. Eğitim konularının ulusal güvenlikle ilgili hususları içermesi durumunda bu konuda kısıtlama uygulanabilir.
7. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel ve Misafir Öğrencilere eğitimde gerekli teçhizat ve malzemelerden hangilerini sağlayacağını ve eğitim bitiminde bunlardan hangilerinin Kabul Eden Tarafa iade edileceğini belirtir.
8. Gönderen Tarafça seçilen Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın yetkili makamı tarafından bildirilen kriterleri karşılar. Aksi takdirde, eğitim ve öğretim için kabul edilmezler.
9. Sınav şekilleri ve eğitimle ilgili hususlar, Kabul Eden Tarafça tespit edilir.
10. Eğitim/kurslara katılmak üzere gönderilen, belirlenmiş eğitim/kurs programını tamamlayan, eğitim/kurs koşullarına göre düzenlenmiş sınavlarda başarılı olan ve tez/projeleri başarıyla hazırlayan Misafir Personel ve Misafir Öğrencilere, uygun ihtisası ya da eğitim programını (akademik derece) tamamladığını gösterir belge verilir. Diploma (belge, sertifika) denkliği, millî mevzuatı kapsamında Gönderen Tarafın yetkili kurumlarının onayına tabidir.

MADDE VIII

GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ VE MALZEMENİN GÜVENLİĞİ

1. Bu Madde uyarınca, Taraflar, bu Anlaşma çerçevesinde elde edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemeyi korur.
2. Her bir Taraf, kendi ulusal mevzuatı çerçevesinde, mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemenin korunması için tüm gerekli önlemleri alır.
3. Gizlilik dereceli bilgi ve malzemeye erişim hakkı sınırlıdır ve sadece gerekli ve yetkili personele verilir.
4. Her bir Taraf, çıkartan taraftan alınan gizlilik dereceli bilgi ve malzemeye en azından kendi eşit seviyedeki gizlilik dereceli bilgilerine sağlanan koruma derecesinin aynısını verir.
5. Tüm gizlilik dereceli bilgi ve malzemeler aşağıdaki gizlilik derecesi seviyelerini alır:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ	İNGİLİZCE KARŞILIĞI	ROMANYA
Çok Gizli	Top Secret	Strict secret de importanță deosebită
Gizli	Secret	Strict secret
Bu maddenin 6. paragrafındaki hüküm uygulanır.	Confidential	Secret
Hizmete Özel	Restricted	Secret de serviciu

6. Romanya Tarafı için Özel/Secret/Confidential olarak sınıflandırılan bilgiler, Türk Tarafı için "Gizli/Strict secret/Secret" gizlilik seviyelerinin koruyucu güvenlik gereklerine göre işlenir ve muhafaza edilir.

7. Taraflar, bu Anlaşma kapsamında oluşturulan hiçbir gizlilik dereceli bilgi ve malzemeyi diğer Tarafın önceden yazılı izni olmaksızın herhangi bir Üçüncü Tarafa ifşa etmez, sağlamaz veya transfer etmez.

8. Bu Anlaşmanın sona ermesi halinde, Taraflar mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemeyi bu Maddede öngörülen yükümlülükler ve sorumluluklar uyarınca korumaya ve kullanmaya devam eder.

9. Gerekli görülmesi halinde; MADDE IV'te belirtilen iş birliği alanlarının her biri için yetkilendirilmiş olan makamların sorumluluğunda, bu Anlaşma kapsamında mübadele edilen gizlilik dereceli bilgi ve malzemelerin transferi, kullanılması ve korunması konusunda ayrı bir güvenlik anlaşması imzalanabilir.

10. Taraflar, bu Anlaşma kapsamında mübadele edilen bilgi ve malzemeleri birbirlerine karşı kullanmazlar.

11. Gizlilik dereceli bilgi ve malzeme, sadece devlet kanalları veya Tarafların atanmış güvenlik makamları tarafından onaylanan diğer kanallar aracılığıyla mübadele edilir. Bilginin tasnif statüsü, bilgiyi sağlayan Tarafça belirlenir.

MADDE IX FİKRİ MÜLKİYET HAKLARININ KORUNMASI

1. Taraflar, Tarafların Devletlerinin mevzuatları ve taraf oldukları uluslararası antlaşmalar uyarınca, bu Anlaşma kapsamında oluşturulacak ve devredilecek fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını sağlar. Bu Anlaşma bağlamında, fikri mülkiyet kavramı 14 Temmuz 1967 tarihinde Stockholm'de imzalanmış olan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nü Kuran Anlaşmanın 2'nci Maddesinde tanımlandığı şekilde anlaşılır.

2. Taraflar, iş birliği faaliyetlerinde patentler, telif hakları ve ticari sırlara ilişkin haklara ve kurallara saygı gösterir.

MADDE X ASKERİ İSTİHBARAT

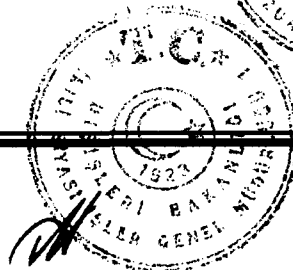
1. Bu Madde; öncelik askerî faaliyetler ve askerî istihbarata verilmek üzere, Tarafların karşılıklı menfaatlerine hâlel getireceği düşünülen ve müşterek olarak belirlenen, ulusal güvenliklerinin askerî unsuruna yönelik tehditlere ilişkin olarak Tarafların ilgi alanındaki gelişmeleri kapsar.

2. İstihbarat bilgi mübadelesi, aşağıda belirtilen vasıtalar aracılığıyla ve yöntemlere uygun olarak yapılır:

a. Her iki Tarafın Askerî İstihbarat Başkanları veya yetki verdikleri personel tarafından bir yıl Türkiye Cumhuriyeti'nde, bir yıl Romanya'da olmak üzere dönüşümlü olarak yapılacak ikili görüşmelerde her türlü koordinasyon konusu (mübadele konuları dâhil) Taraflar arasında ilgili yıl için karşılıklı mutabakatla tespit edilir.

b. Ziyaret eden taraf, planlanan tarihten en az 15 (onbeş) gün önce her yetkilinin ismi, rütbe, görev ve güvenlik kleranslarını Kabul Eden Tarafa bildirir.

c. Dokümanlar ve müzakerelerin dili İngilizce'dir. Talep edildiği takdirde, müzakereler tercüman aracılığı ile yapılabilir.

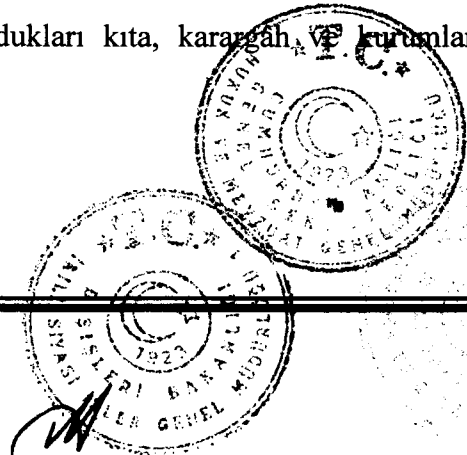

- d. Mübadele edilebilecek bilgiler doküman formunda teslim edilir. Konu ile ilgili CD, DVD, film, fotoğraf, slayt, vb. varsa bunlar dokümana eklenir.
- e. Her yetkili makam, kabul edilmiş güvenli kanallar aracılığıyla kendi Hükümetinin ifşa politikası uyarınca talepte bulunan yetkili makama uygun ve müsaade edilebilir bilgi sağlayarak bilgi taleplerine zamanında cevap verir. Resmi kanallar yetkili makamlar arasında bilgi, bilgi talebi veya bu taleplere cevap açısından bilgi mübadele etmek üzere kullanılabilir.
- f. Askerî istihbarat bilgilerinin mübadelesine ilişkin talep, vaka bazında değerlendirilir ve Taraflardan birinin ulusal egemenliğini ve güvenliğini tehlikeye atması veya ulusal/uluslararası çıkarlarıyla önemli ölçüde çelişmesi halinde reddedilebilir.
- g. Tarafların temsilcileri, her iki Tarafın menfaatine yönelik konuları görüşmek üzere analitik mübadele toplantılarında veya görüntülü telekonferansla görüşebilir. Bu toplantıların zamanı ve yeri gerekli görüldüğü zaman Taraflarca karşılıklı olarak belirlenir. Bu toplantılarda ele alınan konular her iki Tarafın menfaatine uygun olur.

MADDE XI

HUKUKİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler; giriş, ikamet ve çıkış dâhil, Kabul Eden Tarafın Devletinin topraklarında bulundukları sürece Kabul Eden Tarafın Devletinin ulusal mevzuatı ve yargı yetkisine tabidir. Kabul Eden Tarafın Devletinin yargı yetkisinin uygulandığı ve hüküm içeriğinin Gönderen Tarafın mevzuatında bulunmayan bir cezayı öngördüğü hallerde, her iki tarafın ulusal mevzuatında yer alan bir ceza türü uygulanır.
2. Her iki Tarafın Devletlerinin ulusal hukukunun uygulandığı durumlarda, Gönderen Devletin yetkilileri aşağıdaki durumlarda Misafir Personel üzerinde yargı yetkisini öncelikli olarak kullanma hakkına sahip olacaktır:
 - a. İsnat edilen suç, Gönderen Devletin güvenliği, malı veya personeli ile ilgili olduğu durumlarda; ve/veya
 - b. Resmi görevle ilgili ve ifası sırasında ihmal suretiyle veya kasten işlenen herhangi bir eylem veya ihmalden kaynaklanan durumlarda.
3. Bir eylem veya ihmalin bu Maddenin 2b Paragrafı kapsamına girip girmediği konusunda Taraflar arasında anlaşmazlık çıkması durumunda, Taraflar söz konusu fiil veya ihmalin bu Maddenin 2b Paragrafı kapsamına girip girmediğini tespit etmek amacıyla, ivedilikle her bir Taraf temsilcilerinden oluşan ortak bir komite oluşturacaklardır. Eğer söz konusu komite sorun hakkında anlaşmaya varamazsa, o takdirde Kabul Eden Devletin kararı geçerli kabul edilecektir.
4. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrencilerin gözaltına alınması veya tutuklanması halinde Gönderen Tarafı derhal durumdan haberdar eder.
5. Kabul Eden Tarafın Devletinin mevzuatını ihlal ettikleri takdirde, Misafir Öğrenci ve Misafir Personelin faaliyetlerine son verilebilir.
6. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, bulundukları kıta, karargâh ve kurumlarda uygulanan disiplin kurallarına uyar.

7. Misafir Öğrenciler, disiplin cezaları yönünden Kabul Eden Tarafın Devletinin ulusal mevzuatına, Misafir Personel ise Gönderen Tarafın Devletinin ulusal mevzuatına tabidir. Kabul Eden Tarafın yetkili askerî makamları, emrindeki Misafir Personele görevin gerektirdiği emirleri verebilir.

8. Gönderen Tarafın Kıdemli Personeli, kendi ilgili askerî hizmet ve disiplin yasalarının hükümleri uyarınca, Gönderen Taraf personeline disiplin tedbirlerini uygulamaya yetkilidir.

9. Misafir Personel, Yakınları veya Misafir Öğrenciler, hiçbir siyasi faaliyet veya Kabul Eden Taraf aleyhinde faaliyette bulunmaz.

MADDE XII TAZMİNAT TALEPLERİ

1. Bu Anlaşmanın uygulanması esnasında, üçüncü taraf tazminat talepleri konusunda Kabul Eden Tarafın Devletinin ulusal mevzuatı uygulanır.

2. Taraflar, ağır ihmal veya kasıt bulunmadıkça, bu Anlaşma kapsamındaki faaliyetlerin icrası esnasında personelinin yaralanması veya ölümü halinde veya kişilere, mallara ve çevreye verilen zarar/ziyan nedeniyle birbirlerinden tazminat talebinde bulunamaz.

3. Taraflar ortaya çıkan durumun ağır ihmal veya kasıttan kaynaklanıp kaynaklanmadığını müştereken belirler. Taraflar söz konusu fiil veya ihmalin bu Maddenin 2'nci paragrafı kapsamına girip girmediğini tespit etmek amacıyla, ivedilikle her bir Taraf temsilcilerinden oluşan ortak bir komite oluşturur. Eğer söz konusu komite sorun hakkında anlaşmaya varamazsa, o takdirde Kabul Eden Devletin kararı geçerli kabul edilir.

MADDE XIII İDARİ HUSUSLAR

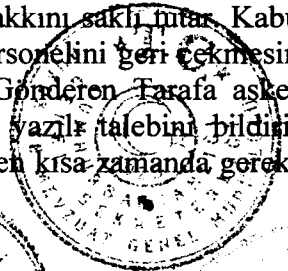
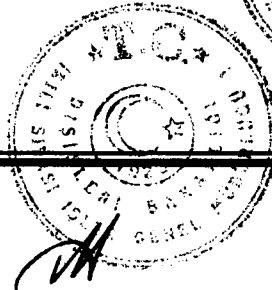
1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, diplomatik dokunulmazlık ve imtiyazlara sahip olmaz.

2. Taraflarca karşılıklı olarak aksi yönde bir karar alınmadıkça Kabul Eden Taraf, Misafir Öğrenci ve Misafir Personele bu Anlaşma'da veya müteakip anlaşmalar ve düzenlemelerde belirtilenlerden başka görevler vermez.

3. Misafir Öğrenci ve Misafir Personel, Kabul Eden Tarafın emsal personeline uygulanan idari uygulamalara tabidir.

4. Bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller ve teknik düzenlemeler ile aksine karar verilmedikçe, Gönderen Tarafın askerî personeli kendi millî üniformalarını giyme hakkına sahiptir. Görev sırasında, bir faaliyetin icrası için gerekli teçhizat mümkün olduğunca Kabul Eden Taraf tarafından sağlanır. Ancak, Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın sağlayacağı askerî üniformayı giymek zorundadır. Bu Öğrenciler Gönderen Taraf tarafından verilen bir askerî sembolü tanınmaları için üniformalarına takabilir.

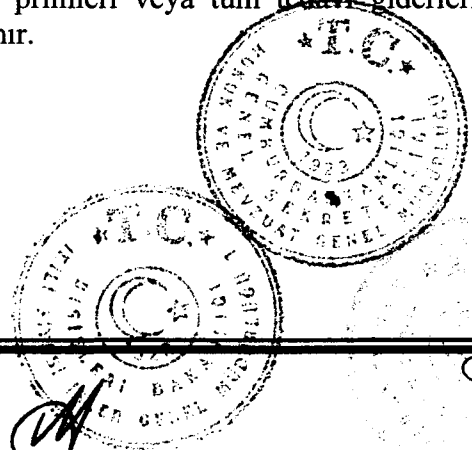
5. Gönderen Taraf, gerekli gördüğünde personelinin geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Taraf herhangi bir sebep göstermeksizin, Gönderen Tarafın personelinin geri çekmesini ya da değiştirmesini isteyebilir. Bu durumda Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafa askerî ataşelikler aracılığı ile yalnızca personelin değiştirilmesine ilişkin yazılı talebini bildirir. Kabul Eden Taraf, söz konusu personelin dönüşü için mümkün olan en kısa zamanda gerekli tedbirleri alır.

6. İstisna teşkil eden idari hususlar, bu Anlaşma çerçevesinde imzalanacak diğer mutabakat muhtıraları, protokoller veya teknik düzenlemelerde belirlenir.
7. Misafir Personel ve Yakınları orduevleri ile askeri gazino ve kantinlerden Kabul Eden Taraf Devletinin düzenlemeleri çerçevesinde yararlanabilirler.
8. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrencilerden herhangi birinin ölmesi durumunda, Kabul Eden Taraf, Gönderen Tarafı durumdan haberdar eder, ölen kişinin cenazesini kendi ülkesindeki en yakın uluslararası havaalanına nakleder ve cenaze nakledilinceye kadar sıhhi koruma dâhil gerekli diğer tedbirleri alır.
9. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler çevreye zarar verebilecek faaliyetlerden kaçınır, çevre kirliliğinin önlenmesine azami dikkat eder ve Kabul Eden Tarafın Devletinin konuya ilişkin düzenlemelerine uyar.
10. Kabul Eden Taraf, faaliyetlerin icrası için gerekli olan ulaştırma hizmetlerinin, mütekabiliyet ilkesi temelinde ve imkân ve kabiliyetleri çerçevesinde ücreti mukabili/ücretsiz olarak teminine ilişkin nihai kararı verir.
11. Eğitim ve öğretim, Kabul Eden Tarafın Devletinin mevzuatına göre verilir. Misafir Öğrenci ve Misafir Personelden; akademik başarısızlık, disiplinsizlik, sağlık sorunları vb. nedenlerle eğitim ve öğretimi takip edemeyecek olanların eğitim ve öğretim kurumları ile ilişkileri Kabul Eden Tarafın Devletinin mevzuatında belirtilen ilgili esaslar çerçevesinde kesilir. Taraflarca gerekli görülmesi halinde hayati risk içeren ve uzmanlık gerektiren (uçuş eğitimi, atış eğitimleri, vb.) eğitimler için bu Anlaşmaya dayanan protokoller yapılabilir.

MADDE XIV SAĞLIK HİZMETLERİ

1. Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler, bu Anlaşma gereği her türlü faaliyeti gerçekleştirebilecek sağlık koşullarında bulunur. Kabul Eden Taraf bu kişilerin sağlık bakımından uygun olduğunu gösteren bir sağlık raporu talep edebilir.
2. Misafir Öğrencilerin muayene ve tedavi hizmet giderleri, Kabul Eden Tarafın Devletinin ulusal mevzuatına göre karşılanır. Kabul Eden Taraf, Misafir Öğrencilerin sağlık sigortası primleri veya sağlık giderlerini Kabul Eden Tarafın Devletinin ulusal mevzuatına göre karşılar.
3. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel ile Yakınlarının acil sağlık ve acil dış bakım hizmetlerini ücretsiz olarak karşılar. Misafir Personel ve Yakınlarının acil sağlık ve acil dış bakım hizmetleri dışında kalan muayene ve tedavi hizmet giderleri, Kabul Eden Tarafın Devletinde geçerli bir sağlık sigortası tarafından karşılanır.
4. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel ve Yakınlarının sigorta primleri veya tüm tedavi giderlerini ücretsiz veya ücretli olarak sağlayabilir. Kabul Eden Taraf ücretli verilmesine karar verirse Misafir Personel ve Yakınlarının sigorta primleri veya tüm tedavi giderleri Gönderen Taraf veya Misafir Personel tarafından karşılanır.

MADDE XV
MALİ HUSUSLAR

1. Bu Anlaşma kapsamında bulunan iş birliği faaliyetlerinin icrası maksadıyla görevlendirilen Misafir Personel ve Misafir Öğrencilerin maaş/harçlık, iâşe, ibate, ulaştırma ve diğer mali haklarından, Gönderen Taraf sorumludur.

2. Gönderen Tarafın resmi talebi üzerine ve ulusal mevzuat ve düzenlemelere tabi olarak, eğitim, öğretim ve görev amaçlarını yerine getirmek maksadıyla görevlendirilen Misafir Personel ve Misafir Öğrenciler için aşağıda bahsedilen giderlerin tamamen veya kısmen karşılanmasına Kabul Eden Taraf karar verebilir. Kabul Eden Taraf, faaliyet başlamadan en az 60 gün önce Gönderen Tarafı aldığı karar hakkında bilgilendirir.

3. 2'nci paragraf kapsamında Kabul Eden Tarafın kararına tabi olan hususlar şu şekildedir;

a. Misafir Personel için;

(1) Yurt içi ve yurt dışı ulaşım - usul ve esaslar Kabul Eden Tarafça veya karşılıklı mutabakatla belirlenir,

(2) Aylık maaş - esaslar ve miktar kursiyer subay ve astsubayların rütbelerine göre, sivil şahısların ise statülerine göre Kabul Eden Tarafça veya karşılıklı mutabakatla belirlenir,

(3) Eğitim ve öğretim masrafları - ücretli, indirimli veya ücretsiz,

(4) Giyim-kuşam - esasları Kabul Eden Tarafça belirlenir,

(5) Uzmanlık eğitimi gören doktorlar için nöbet ücreti,

(6) İâşe,

(7) İbate - Kabul Eden Tarafça belirlenecek konaklama yerinde,

(8) Aylık maaş ödenen Misafir Personelin iâşe ve ibatesi Kabul Eden Tarafça karşılanmaz.

b. Misafir Öğrenciler için;

(1) Yurt içi ve yurt dışı ulaşım - usul ve esaslar Kabul Eden Tarafça veya karşılıklı mutabakatla belirlenir,

(2) İâşe,

(3) İbate - Kabul Eden Tarafça belirlenecek misafirhane veya tesiste,

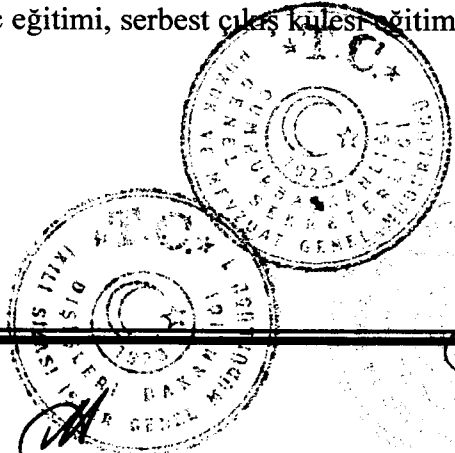
(4) Harçlık - esaslar ve miktar Kabul Eden Tarafça belirlenir,

(5) Eğitim-öğretim masrafları - ücretli, indirimli veya ücretsiz,

(6) Giyim-kuşam - esasları Kabul Eden Tarafça belirlenir,

(7) Tıp Fakültesi 6'ncı sınıf öğrencilerine intörn eğitimi döneminde ödenen ücretler.

4. Türkiye Cumhuriyeti'nde verilecek Türkçe lisan kursları (akademik eğitimlerde verilen lisan hazırlık sınıfları dâhil) ile Romanya'da verilecek Romence lisan kursları ücretsizdir. Yüksek maliyet gerektiren eğitimler (uçuş eğitimi, dalgıç eğitimi, serbest cüleş kulesi eğitimi, vb.) tam ücretli olarak verilebilir.

5. Misafir Öğrenci ve Misafir Personel, Kabul Eden Tarafın ülkesini kesin olarak terk ederken kendi borçları ile Yakınlarının borçlarını tasfiye edecektir. Acil geri çekme halinde, Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrencilerin borçları Kabul Eden Tarafça düzenlenecek yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgeye istinaden Gönderen Taraf tarafından ödenir.

6. Eğitim ve öğretim giderleri Gönderen Taraf tarafından, her eğitim ve öğretim süresinin sonunda yapılan harcama tutarını gösteren ve ilgili makam tarafından onaylanmış belgenin alınmasını takip eden 60 (altmış) gün içinde (bir ay ve daha kısa süreli eğitimlerde peşin ödeme yapılır), Kabul Eden Tarafın yetkili makamı tarafından belirlenen banka nezdinde açılan hesaba ABD doları cinsinden yatırılır. ABD Doları cinsinden transfer yapılamaması halinde Kabul Eden Tarafça belirlenen ve konvertibl olan para biriminden ödeme yapılır.

7. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, giriş, kalış ve çıkışları süresince, Kabul Eden Taraf Devletinin yürürlükteki vergi hukukuna tabidir.

8. Tarafların karşılıklı mutabakatı ile hizmetten faydalanan ülkenin sınırları içinde yerinde hizmet sağlanmasının kararlaştırılması durumunda, ortaya çıkan maliyetler hizmetten faydalanan Tarafça karşılanır. Ancak talep edilmesi veya uygun görülmesi halinde, bu maliyetlerin kısmen ya da tamamen karşılanmasına hizmeti sunan Taraf karar verir.

MADDE XVI GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın Devletinin, Kabul Eden Tarafın Devletinin topraklarında yabancıların ikamet ve seyahatleri hakkındaki düzenlemelerine tabidir.

2. Misafir Personel ve Yakınları ile Misafir Öğrenciler, Kabul Eden Tarafın Devletinin ülkesine giriş ve çıkışlarda bu Devletin pasaport ve gümrük ile ilgili düzenlemelerine tabidir. Ancak, Kabul Eden Taraf, kendi mevzuatı çerçevesinde mümkün olan tüm idari kolaylıkları sağlar.

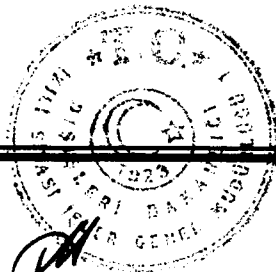
MADDE XVII TARAFLARIN DİĞER ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN DOĞAN TAAHHÜTLERİ

Bu Anlaşmanın hükümleri, Tarafların diğer uluslararası anlaşmalardan doğan hak ve taahhütlerini etkilemez ve diğer Devletlerin çıkarları, güvenliği ve ülke bütünlüğüne karşı kullanılamaz.

MADDE XVIII UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

1. Bu Anlaşmanın uygulanmasından veya yorumlanmasından doğan herhangi bir uyuşmazlık Taraflar arasında istişare ve görüşmeler yoluyla çözülür ve çözüm için herhangi bir ulusal veya uluslararası mahkemeye veya herhangi bir Üçüncü Tarafa intikal ettirilmez.

2. Uyuşmazlık meydana geldiği tarihten itibaren 150 gün içinde çözülmemişse, Taraflar bu Anlaşma'yı MADDE XX'da belirtilen usul uyarınca sona erdirebilir.

MADDE XIX TADİLLER

Taraflardan herhangi biri, gerekli görülmesi durumunda, bu Anlaşmanın tadil edilmesini diplomatik kanallarla önerebilir. Üzerinde yazılı olarak mutabık kalınan tadiller, bu Anlaşmanın yürürlüğe girişini düzenleyen MADDE XXI'in 1'inci paragrafında belirtilen usul uyarınca yürürlüğe girer.

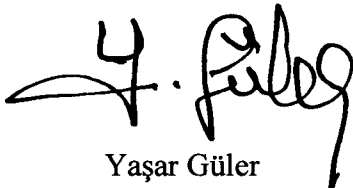
MADDE XX YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE SONA ERDİRME

1. Bu Anlaşma, 5 (beş) yıllık süre için yürürlükte kalır ve Taraflardan biri Anlaşma'yı sona erdirmeye niyetini diğer tarafa diplomatik yollarla, Anlaşma'nın yürürlük süresi bitmeden en az 90 (doksan) gün önce yazılı olarak bildirmediği takdirde, 1 (bir) yıllık süreler için kendiliğinden uzar.
2. Bu Anlaşmanın sona ermesi, devam eden programlar ve faaliyetleri etkilemez.

MADDE XXI ONAY VE YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

1. Bu Anlaşma, Tarafların Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerinin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girer.
2. Bu Anlaşma'nın yürürlüğe girdiği tarihte, 20 Şubat 1992 tarihinde Bükreş'te imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Romanya Hükûmeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşması, 22 Ağustos 1992 tarihinde Bükreş'te imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Romanya Milli Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İşbirliğine İlişkin Tamamlayıcı Anlaşma ve 16 Mayıs 2007'de Bükreş'te imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Romanya Savunma Bakanlığı Arasındaki Askerî Eğitim İş Birliğine Dair Tamamlayıcı Anlaşmaya Değişiklik geçerliliğini yitirir.
3. Söz konusu feshedilen Anlaşmalara ilişkin atıflar, bu Anlaşmaya yapılmış sayılacak ve feshedilen Anlaşmalara dayanılarak yapılan diğer Anlaşmalar yürürlükte kalacaktır. Bu Anlaşmaların sona ermesi, diplomatik yollarla yazılı olarak Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça devam eden faaliyetleri etkilemez.
4. Bu Anlaşma, **ANKARA** 'da, **06.10.. 2023** tarihinde, Türkçe, Romence ve İngilizce dillerinde, her biri eşit derecede geçerli olmak üzere, ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. Yorum farklılığı olması durumunda, İngilizce metin geçerlidir.

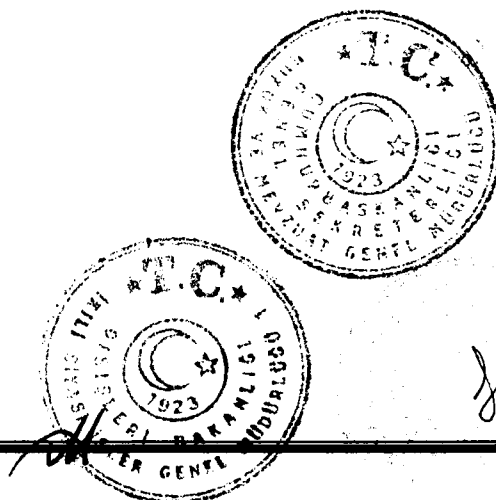
Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti
Adına

Yaşar Güler
Millî Savunma Bakanı

Romanya Hükûmeti
Adına

Angel Tîlvăr
Millî Savunma Bakanı

ACORD-CADRU
ÎNTRE
GUVERNUL REPUBLICII TURCIA
ȘI
GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIVIND
COOPERAREA
ÎN
DOMENIUL MILITAR

PREAMBUL

Guvernul Republicii Turcia și Guvernul României, denumite în continuare „Partea” sau „Părțile”;

Reafirmându-și angajamentul față de obiectivele și principiile Tratatului Atlanticului de Nord, semnat la 4 aprilie 1949, față de Acordul dintre Părțile la Tratatul Atlanticului de Nord privind statutul forțelor lor, semnat la 19 iunie 1951, denumit în continuare „NATO-SOFA”, și față de Carta Organizației Națiunilor Unite,

Subliniind că prin cooperarea în diferite domenii militare, pe baza respectului reciproc pentru suveranitatea și egalitatea ambelor Părți, vor contribui la interesele comune și la eficiența economică a Părților,

Exprimând necesitatea îmbunătățirii relațiilor de prietenie existente între Părți pe baza legislației naționale, a normelor și acordurilor internaționale,

Au convenit asupra următoarelor aspecte:

ARTICOLUL I SCOP

Scopul prezentului Acord este de a oferi un cadru pentru consolidarea relațiilor dintre Părți în domeniile specificate în articolul IV.

ARTICOLUL II DOMENIUL DE APLICARE

Prezentul Acord se aplică în domeniile de cooperare enumerate la articolul IV.

ARTICOLUL III DEFINIȚII

Termenii utilizați în prezentul Acord au următoarele semnificații:

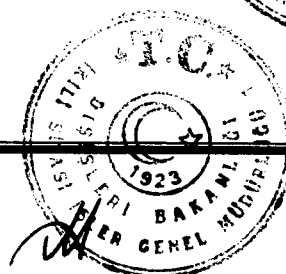
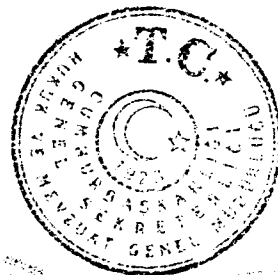
1. **„Parte trimițătoare”** înseamnă Partea care trimite personal, studenți, materiale și echipamente pe teritoriul statului Părții primitoare, pentru punerea în aplicare a prezentului Acord;
2. **„Parte primitoare”** înseamnă Partea care primește personal, studenți, materiale și echipamente pe teritoriul statului său, pentru punerea în aplicare a prezentului Acord;
3. **„personal invitat”** înseamnă personalul militar sau civil trimis de o Parte pe teritoriul celeilalte Părți, pentru punerea în aplicare a prezentului Acord;
4. **„student invitat”** înseamnă persoana care urmează un program specific de studii, organizat de instituțiile de învățământ militar ale Părții primitoare;
5. **„persoane aflate în întreținere”** înseamnă soțul, soția și copiii personalului invitat, care sunt dependenți din punct de vedere financiar, juridic sau din motive de sănătate și care sunt întreținuți de acest personal, în conformitate cu legislația statelor Părților;
6. **„personal superior”** înseamnă persoana cu cel mai înalt grad sau poziție într-un grup, desemnată de Partea trimițătoare pentru a supraveghea personalul invitat în timpul participării la o anumită activitate;
7. **„subvenție”** înseamnă donarea sau transferul unui bun sau al unui serviciu cu titlu gratuit;

8. „serviciu” înseamnă, în conformitate cu acordul dintre Părți, furnizarea de instruire, informații tehnice, sprijin, dezvoltare, mentenanță, reparații, recuperare, transport, eliminare a deșeurilor, acordarea de asistență portuară și sprijin pentru consiliere și alocarea de vehicule terestre, maritime și aeriene, echipamente, arme, clădiri și proprietăți, sub condiția menținerii dreptului de proprietate;
9. „sprijin logistic” include vânzarea, concesiunea, schimbul, atribuirea, închirierea, transferul tehnologic și acordarea de licențe pentru bunuri și servicii.
10. „informații și materiale clasificate” înseamnă orice informații, documente sau materiale, indiferent de formă, cărora li s-a atribuit un anumit nivel de clasificare, în conformitate cu legislațiile statelor Părților și care sunt protejate în consecință;
11. „terț” înseamnă orice organizație, un stat terț sau orice organism public, entitate privată sau persoană aflată sub jurisdicția sa, care nu este parte la prezentul Acord.

ARTICOLUL IV DOMENII DE COOPERARE

Cooperarea dintre Părți include următoarele domenii:

- a) vizite oficiale;
- b) educație, formare și dezvoltare profesională în domeniul militar;
- c) industrie de apărare;
- d) managementul resurselor umane;
- e) informații militare;
- f) logistică;
- g) medicină militară și servicii de sănătate;
- h) comunicații, electronică, sisteme informatice și apărare cibernetică;
- i) operațiuni de menținere a păcii și de ajutor umanitar;
- j) sisteme juridice militare;
- k) cartografiere și hidrografie;
- l) cercetare științifică și tehnologică militară;
- m) activități de combatere a dispozitivelor explozive improvizate, de eliminare a munițiilor explozive și de acțiune împotriva minelor;
- n) căutare și salvare;
- o) istorie militară, arhive, publicații și muzeologie;
- p) activități sociale, culturale și sportive.

ARTICOLUL V

MODALITĂȚI DE PUNERE ÎN APLICARE ȘI DE COOPERARE

1. Părțile pot decide să coopereze prin următoarele tipuri de activități:
 - a) întâlniri și vizite ale miniștrilor apărării, ale șefilor Statului Major General și ale adjuncților acestora sau ale altor funcționari autorizați de către Părți;
 - b) schimb de experiență între experții ambelor Părți în diferite domenii de activitate;
 - c) frecventare a programelor de studii, a cursurilor și a activităților de pregătire la locul de muncă, organizate de instituțiile și unitățile militare de învățământ și instruire;
 - d) contacte între instituții militare similare;
 - e) discuții comune, consultări, reuniuni, simpozioane și conferințe;
 - f) participare reciprocă la exerciții militare comune, inclusiv exerciții de tragere cu muniție reală, participare la aceste exerciții militare în calitate de observatori, efectuarea de exerciții de trecere (PASSEX) și vizite în porturi, organizare de exerciții comune;
 - g) schimb reciproc sau unilateral de informații, de materiale de formare neclasificate, de profesori, instructori sau consilieri, de personal invitat și de studenți invitați și de personal de formare între centrele, instituțiile și unitățile de instruire și educație;
 - h) cooperare și sprijin logistic, inclusiv subvenții, schimburi, vânzări, alocare, închiriere de bunuri și servicii aflate în inventarul Părților și servicii de transport cu plată sau gratuite ale acestor materiale, transferul tehnologic al acestora și acordarea de licențe;
 - i) instruire, educație și cursuri în școli militare, centre de formare și educație sau alte instituții de învățământ, care urmează să fie stabilite de Partea primitoare;
 - j) instruire la locul de muncă în unitățile, comandamentele și instituțiile militare;
 - k) vizite reciproce și schimb de expertiză pentru îmbunătățirea instruirii și a educației;
 - l) cooperare militară și vizite de menținere a contactului;
 - m) schimb de personal pentru dezvoltare profesională.
2. Activitățile derulate în cadrul cooperării logistice sau al sprijinului logistic se desfășoară în conformitate cu legislația statelor Părților și cu restricțiile privind transferul către terți care decurg din acordurile în vigoare pe care Părțile le-au semnat cu un terț.
3. Cooperarea în anumite domenii prevăzute de prezentul Acord poate fi detaliată suplimentar, dacă este necesar, prin memorandumuri de înțelegere, protocoale și/sau aranjamente, încheiate în conformitate cu legislația statelor Părților.
4. Cooperarea se realizează cu luarea în considerare a intereselor și nevoilor comune ale Părților și pe bază de reciprocitate.
5. Materialele, informațiile tehnice și documentele schimbate sub formă de subvenții sau în schimbul unei plăți sau cele produse în comun de către Părți, în conformitate cu prezentul Acord, cu alte memorandumuri de înțelegere, protocoale și aranjamente, nu se transferă unei terțe părți fără consimțământul prealabil al celeilalte Părți.
6. În cazul în care materialul care urmează să fie acordat în baza prezentului Acord este casat, Partea primitoare informează în scris Partea trimițătoare.

ARTICOLUL VI
AUTORITĂȚI COMPETENTE ȘI PLAN ANUAL DE
COOPERARE BILATERALĂ

1. Autoritățile competente pentru punerea în aplicare a prezentului Acord sunt:
Pentru Guvernul Republicii Turcia: Ministerul Apărării Naționale al Republicii Turcia;
Pentru Guvernul României:
 - Ministerul Apărării Naționale din România, în ceea ce privește cooperarea militară;
 - Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, în ceea ce privește cooperarea în domeniul industriei de apărare.
2. Părțile pregătesc un Plan anual de cooperare bilaterală care va cuprinde activitățile comune convenite pentru punerea în aplicare a prezentului Acord. Planul anual de cooperare bilaterală include denumirea, scopul, tipul, data, locul, organismele militare de execuție, aspectele financiare și alte detalii privind activitățile care urmează să fie desfășurate.
3. Cooperarea între Părți este consolidată prin vizite reciproce la toate nivelurile, menționate în Planul anual de cooperare bilaterală.

ARTICOLUL VII
EDUCAȚIE ȘI FORMARE

1. Instruirea și educația se desfășoară în conformitate cu condițiile prevăzute în legislația statului Părții primitoare.
2. În fiecare an, până la sfârșitul lunii martie, prin intermediul unei scrisori oficiale, Partea trimițătoare transmite Părții primitoare cererile de activități de educație și formare pentru a fi incluse în Planul anual de cooperare bilaterală pentru următoarea perioadă de educație și formare. Cel târziu până la sfârșitul lunii iulie, Partea primitoare trimite mesajul de confirmare a cererii către Partea trimițătoare. Solicitarea de formare și educație se face pe baza ofertei de educație și formare trimisă de Partea primitoare până la sfârșitul lunii ianuarie a fiecărui an pentru următorul an de implementare. Această ofertă include detalii referitoare la: titlu, obiective, conținut, condiții prealabile, criterii de selecție, durată, domeniu de aplicare, perioada activității de educație/formare și alte informații relevante în procesul de selecție a celui mai potrivit participant.
3. Orice solicitări suplimentare formulate prin intermediul unei scrisori oficiale pot fi incluse în Planul anual de cooperare bilaterală, ulterior consultărilor dintre Părți, dar nu mai târziu de 90 de zile înainte de începerea activității.
4. Activitățile de educație și formare se desfășoară în limba oficială a statului Părții primitoare, cu excepția celor care se desfășoară în limba engleză. Cu toate acestea, dacă Partea trimițătoare solicită acest lucru și în măsura în care Partea primitoare consideră că este adecvat, cursurile de formare cu o durată mai mică de 3 (trei) luni pot fi oferite prin intermediul unui interpret. În cazul în care formarea este asigurată prin intermediul unui interpret, Partea trimițătoare alocă un număr suficient de interpreți pentru personalul care urmează să fie trimis pentru formare. Costurile de traducere/interpretare pentru formare sunt suportate de Partea trimițătoare.
5. Partea trimițătoare informează Partea primitoare cu privire la decizia finală privind participarea la formare, numărul, gradul și numele personalului invitat trimis pentru formare/curs, datele de zbor și alte informații cu cel puțin 45 (patruzeci și cinci) de zile înainte de începerea formării, pentru a permite Părții primitoare să întreprindă măsurile necesare. În cazul în care notificările nu sunt făcute în timp util, Partea primitoare are dreptul de a amâna cererea de curs/formare pentru o dată ulterioară sau de a o anula în întregime.

6. Instruirea personalului invitat și a studenților invitați se asigură în conformitate cu programele instituțiilor sau unităților în care se oferă instruire. În cazul în care cursurile au o tematică ce acoperă aspecte care țin de securitatea națională, pot fi impuse restricții în acest sens.

7. Partea primitoare precizează ce echipamente și materiale va pune la dispoziția personalului invitat și a studenților invitați, necesare pe timpul instruirii, și care dintre acestea vor fi returnate Părții primitoare la sfârșitul instruirii.

8. Personalul invitat și studenții invitați selectați de Partea trimițătoare trebuie să îndeplinească criteriile comunicate de autoritatea competentă a Părții primitoare. În caz contrar, aceștia nu sunt acceptați pentru formare și educație.

9. Chestiunile privind tipul de examinare și de formare sunt stabilite de Partea primitoare.

10. Personalul invitat și studenții invitați care sunt trimiși să participe la cursuri de formare/cursuri, care au finalizat integral programul de formare/cursul specificat, au promovat examenele organizate în conformitate cu condițiile de formare/curs și au elaborat cu succes teze/proiecte, primesc un certificat care atestă faptul că au finalizat programul de specializare sau de instruire corespunzător (grad academic). Echivalarea diplomei (document, certificat) este supusă aprobării instituțiilor autorizate ale Părții trimițătoare, în conformitate cu legislația națională.

ARTICOLUL VIII

SECURITATEA INFORMAȚIILOR ȘI MATERIALELOR CLASIFICATE

1. În conformitate cu prezentul articol, Părțile protejează informațiile și materialele clasificate obținute în cadrul punerii în aplicare a prezentului Acord.

2. Fiecare Parte, în conformitate cu legislația sa națională, ia toate măsurile necesare pentru protecția informațiilor și materialelor clasificate schimbate.

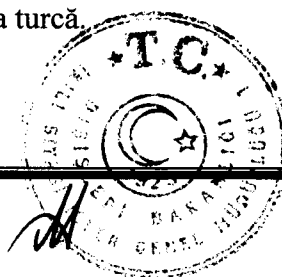
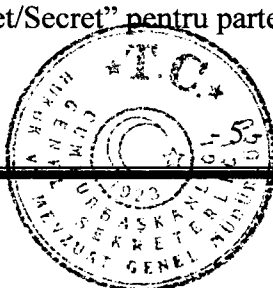
3. Accesul la informații și materiale clasificate este limitat și se acordă numai personalului interesat și autorizat.

4. Fiecare Parte acordă informațiilor și materialelor clasificate primite de la partea care le emite cel puțin aceeași protecție pe care o acordă propriilor sale informații clasificate de nivel echivalent.

5. Toate informațiile și materialele clasificate primesc următoarele niveluri de clasificare:

REPUBLICA TURCIA	ECHIVALENT ÎN LIMBA ENGLEZĂ	ROMÂNIA
Çok Gizli	Top Secret	Strict secret de importanță deosebită
Gizli	Secret	Strict Secret
Se aplică dispozițiile alineatului (6) din prezentul articol.	Confidential	Secret
Hizmete Özel	Restricted	Secret de serviciu

6. Informațiile clasificate ca „Özel/Secret/Confidential” pentru partea română sunt prelucrate și protejate în conformitate cu cerințele de protecție și securitate ale nivelului de clasificare „Gizli/Strict Secret/Secret” pentru partea turcă.

7. Niciuna dintre Părți nu va divulga, nu va furniza și nu va transfera nicio informație și niciun material clasificat generat în temeiul prezentului Acord către o terță parte, fără permisiunea prealabilă scrisă a celeilalte Părți.

8. În cazul încetării prezentului Acord, Părțile vor continua să protejeze și să utilizeze informațiile clasificate și materialele schimbate în conformitate cu obligațiile și responsabilitățile prevăzute în prezentul articol.

9. În cazul în care se consideră necesar, se poate încheia un acord de securitate separat privind transferul, utilizarea și protecția informațiilor și materialelor clasificate schimbate în cadrul prezentului Acord, sub responsabilitatea organismelor autorizate pentru fiecare dintre domeniile de cooperare specificate în articolul IV.

10. Părțile nu utilizează informațiile și materialele schimbate în temeiul prezentului Acord una împotriva celeilalte.

11. Schimbul de informații și materiale clasificate se realizează numai pe canale guvernamentale sau pe alte canale aprobate de către autoritățile desemnate de securitate ale Părților. Nivelul de clasificare al informațiilor este stabilit de Partea care furnizează informațiile.

ARTICOLUL IX PROTECȚIA DREPTURILOR DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ

1. Părțile asigură o protecție eficientă a drepturilor de proprietate intelectuală care sunt create sau transferate în temeiul prezentului Acord, în conformitate cu legislația statelor Părților și cu prevederile tratatelor internaționale la care acestea sunt Părți. În contextul prezentului Acord, proprietatea intelectuală este înțeleasă astfel cum este descrisă în articolul 2 din Convenția de instituire a Organizației Mondiale a Proprietății Intellectuale, încheiată la Stockholm, la 14 iulie 1967.

2. Părțile respectă drepturile și normele care reglementează brevetele, drepturile de autor și secretele comerciale în cadrul activităților lor de cooperare.

ARTICOLUL X INFORMAȚII MILITARE

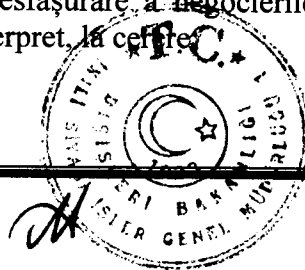
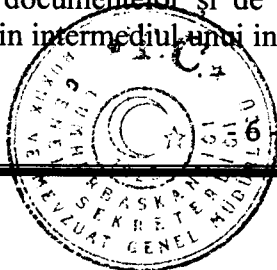
1. Prezentul articol se referă la evoluțiile din domeniul de interes al Părților în ceea ce privește amenințările la adresa componentei militare a securității lor naționale, determinate în comun și considerate ca fiind dăunătoare intereselor reciproce ale Părților, acordând prioritate activităților militare și serviciilor de informații militare.

2. Schimbul de informații de securitate se realizează prin următoarele mijloace și în conformitate cu următoarele metode:

a) fiecare subiect care necesită coordonare (inclusiv subiectele de schimb) este stabilit de comun acord între Părți pentru anul respectiv, în cadrul negocierilor bilaterale purtate de șefii serviciilor de informații militare ale ambelor Părți sau de personalul autorizat de aceștia, prin rotație, un an în Republica Turcia și un an în România;

b) Partea vizitoare notifică Părții primitoare numele, gradul, funcția și autorizația de securitate a membrilor delegației cu cel puțin 15 (cincisprezece) zile înainte de data planificată;

c) limba de redactare a documentelor și de desfășurare a negocierilor este engleza, iar negocierile pot fi purtate prin intermediul unui interpret, la cerere.

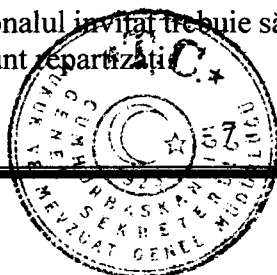
Handwritten signature and initials in the bottom right corner.

- d) informațiile care pot fi schimbate se transmit în formă de document. În cazul în care există CD-uri, DVD-uri, filme, fotografii, diapozitive sau altele asemenea legate de subiect, acestea se atașează la document;
- e) fiecare autoritate competentă răspunde în timp util la cererile de furnizare de informații, furnizând informații disponibile și care pot fi comunicate autorității competente solicitante, în conformitate cu politica de divulgare a propriului guvern, prin intermediul unor canale sigure convenite. Canalele oficiale pot fi utilizate pentru a face schimb de informații între autoritățile competente în ceea ce privește informațiile, cererile de furnizare de informații sau răspunsurile la aceste cereri;
- f) cererea de schimb de informații militare se evaluează de la caz la caz și poate fi respinsă în cazul în care acestea pun în pericol suveranitatea și securitatea națională a uneia dintre Părți sau contravin în mare măsură intereselor sale naționale ori internaționale;
- g) reprezentanții Părților se pot întâlni în cadrul unor reuniuni de schimb analitic sau în format de video teleconferință pentru a discuta subiecte de interes pentru ambele Părți. Data și locul acestor reuniuni vor fi stabilite de comun acord de către Părți ori de câte ori se consideră necesar. Subiectele abordate în cadrul acestor reuniuni vor fi în conformitate cu interesul ambelor Părți.

ARTICOLUL XI

ASPECTE JURIDICE

1. Personalul invitat și persoanele aflate în întreținerea acestuia, precum și studenții invitați se supun legislației și jurisdicției naționale a statului Părții primitoare pe durata prezenței lor pe teritoriul statului Părții primitoare, inclusiv în ceea ce privește intrarea, staționarea și ieșirea. În cazurile în care se aplică jurisdicția statului Părții primitoare și în care decizia în sine implică o sancțiune care nu este prevăzută în legislația Părții trimițătoare, se aplică un tip de sancțiune care este prevăzut în legislația națională a ambelor Părți.
2. În cazurile în care se aplică legislația națională a ambelor state Părți, autoritățile Statului trimițător au dreptul prioritar de a-și exercita jurisdicția asupra personalului invitat în următoarele situații:
 - a. în cazul în care presupusa infracțiune se referă la securitatea, proprietatea sau personalul statului trimițător; și/sau
 - b. cazurile care decurg din orice act sau omisiune săvârșită în mod deliberat sau din neglijență în exercitarea și în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu.
3. În cazul în care Părțile nu sunt de acord dacă un act sau o omisiune intră sau nu sub incidența alineatului 2 b. din prezentul articol, Părțile instituie de urgență un comitet mixt, compus din reprezentanți ai fiecărei Părți, pentru a stabili dacă actul sau omisiunea respectivă intră sub incidența alineatului 2 b. din prezentul articol. În cazul în care comitetul mixt menționat nu poate ajunge la un acord în această privință, atunci prevalează decizia statului primitor.
4. În situația în care oricare dintre membrii personalului invitat, persoanele aflate în întreținerea acestuia sau studenții invitați sunt reținuți sau arestați, Partea primitoare informează de îndată Partea trimițătoare cu privire la această situație.
5. Activitățile studentului invitat și ale personalului invitat pot fi încetate în cazul în care acestea încalcă legislația statului Părții primitoare.
6. Studenții invitați și Personalul invitat trebuie să respecte normele disciplinare din unitățile, sediile și instituțiile la care sunt repartizați.

2

7. Studenții invitați se supun legislației naționale a statului Părții primitoare în ceea ce privește sancțiunile disciplinare, iar Personalul invitat se supune legislației naționale a statului Părții trimițătoare. Cu toate acestea, autoritățile militare competente ale Părții primitoare pot da ordine personalului invitat aflat sub comanda lor, în funcție de necesitățile de serviciu.

8. Personalul superior al Părții trimițătoare este autorizat să aplice măsuri disciplinare personalului Părții trimițătoare, în conformitate cu dispozițiile legilor privind serviciul militar și ale legilor disciplinare specifice.

9. Personalul invitat, persoanele aflate în întreținerea acestuia sau studenții invitați nu se angajează în nicio activitate politică și nu desfășoară nicio activitate împotriva Părții primitoare.

ARTICOLUL XII CERERI DE DESPĂGUBIRE

1. Legislația națională a statului Părții primitoare se aplică cererilor de despăgubire formulate de un terț pe durata punerii în aplicare a prezentului Acord.

2. Părțile nu își cer reciproc despăgubiri pentru rănirea sau decesul personalului lor sau pentru daunele/pierderile cauzate persoanelor, bunurilor și mediului în cursul desfășurării activităților prevăzute de prezentul Acord, cu excepția cazului în care aceste daune sau pierderi sunt rezultatul unei neglijențe grave sau al unei abateri săvârșite cu intenție.

3. Părțile stabilesc de comun acord dacă o astfel de situație a apărut sau nu din neglijență gravă sau dintr-o abatere săvârșită cu intenție. Părțile instituie de urgență un comitet mixt compus din reprezentanți ai fiecărei Părți pentru a stabili dacă acțiunea sau omisiunea respectivă intră sub incidența alineatului (2) din prezentul articol. În cazul în care comitetul mixt menționat nu poate ajunge la un consens în această privință, decizia statului primitor prevalează.

ARTICOLUL XIII CHESTIUNI ADMINISTRATIVE

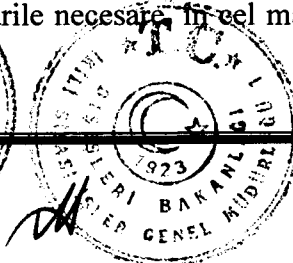
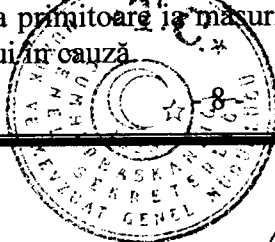
1. Personalul invitat, persoanele aflate în întreținerea acestuia și studenții invitați nu beneficiază de imunități și privilegii diplomatice.

2. Cu excepția cazului în care Părțile convin altfel, Partea primitoare nu atribuie studentului invitat și personalului invitat alte sarcini decât cele specificate în prezentul Acord sau în acorduri și înțelegeri ulterioare.

3. Studenții invitați și personalul invitat sunt supuși acelorași proceduri administrative ca și omologii lor din Partea primitoare.

4. Personalul militar al Părții trimițătoare are dreptul de a purta propria uniformă națională, cu excepția cazului în care se convine altfel în alte memorandumuri de înțelegere, protocoale și aranjamente tehnice, care urmează să fie semnate în cadrul punerii în aplicare a prezentului Acord. Partea primitoare furnizează, în măsura posibilităților, echipamentul necesar pentru desfășurarea oricărei activități în timpul serviciului. Cu toate acestea, studenții invitați trebuie să poarte uniforma militară pusă la dispoziție de Partea primitoare. Acești studenți pot atașa simboluri militare furnizate de Partea trimițătoare pentru a fi recunoscuți.

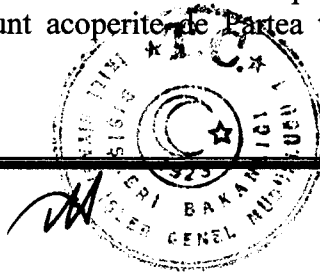
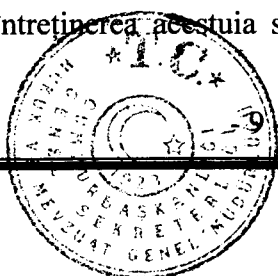
5. Partea trimițătoare își rezervă dreptul de a-și rechema personalul atunci când consideră că este necesar. Partea primitoare poate solicita Părții trimițătoare să își retragă sau să își înlocuiască personalul, fără a oferi niciun motiv. În acest caz, Partea primitoare trimite Părții trimițătoare, prin intermediul birourilor atașatului militar, doar cererea sa scrisă privind înlocuirea personalului. Partea primitoare ia măsurile necesare în cel mai scurt timp posibil, pentru rechemarea personalului în cauză.

6. Chestiunile administrative care constituie excepții sunt specificate în alte memorandumuri de înțelegere, protocoale sau acorduri tehnice, care urmează să fie semnate în baza prezentului Acord.
7. Personalul invitat și persoanele aflate în întreținerea acestuia pot beneficia de cluburile ofițerilor, de popotă militară și de economatele militare, în cadrul reglementărilor statului Părții primitoare.
8. În cazul în care unul dintre membrii personalului invitat și persoanele aflate în întreținerea acestuia, precum și studenții invitați decedează, Partea primitoare informează Partea trimițătoare cu privire la această situație, transportă persoana decedată la cel mai apropiat aeroport internațional de pe teritoriul statului său și ia alte măsuri necesare, inclusiv protecție medicală până la transferul cadavrului.
9. Personalul invitat și persoanele aflate în întreținerea acestuia, precum și studenții invitați evită acțiunile care pot dăuna mediului, acordă atenție sporită prevenirii poluării mediului și respectă reglementările statului Părții primitoare în această privință.
10. Partea primitoare ia decizia finală cu privire la furnizarea contra cost sau gratuit a serviciilor de transport necesare pentru desfășurarea activităților, pe bază de reciprocitate și ținând seama de capacitățile sale.
11. Formarea și educația se asigură în conformitate cu legislația statului Părții primitoare. Studentul invitat și personalul invitat care nu pot participa la formare și educație din cauza nepromovării examenelor, a lipsei de disciplină, a problemelor medicale sunt eliberați din instituțiile de formare și educație, în conformitate cu procedurile relevante specificate în legislația statului Părții primitoare. În cazul în care Părțile consideră necesar, se pot încheia protocoale bazate pe prezentul Acord pentru instruirea în situații care pun în pericol viața și care necesită expertiză (instruire în zbor, exerciții de tragere etc.).

ARTICOLUL XIV SERVICII DE SĂNĂTATE

1. Personalul invitat și studenții invitați trebuie să fie în stare bună de sănătate pentru a desfășura orice activitate în temeiul prezentului Acord. Partea primitoare poate solicita un raport medical care să ateste că aceștia sunt apti din punct de vedere medical.
2. Costurile serviciilor de examinare și tratament ale studenților invitați sunt acoperite în conformitate cu legislația națională a statului Părții primitoare. Partea primitoare acoperă primele de asigurare de sănătate și cheltuielile de sănătate ale studenților invitați, în conformitate cu legislația națională a statului Părții primitoare.
3. Partea primitoare asigură gratuit serviciile medicale de urgență și serviciile stomatologice de urgență pentru personalul oaspete și persoanele aflate în întreținerea acestuia. Cheltuielile legate de examinare și tratament medical, cu excepția serviciilor medicale de urgență și a serviciilor stomatologice urgente ale personalului oaspete și ale persoanelor aflate în întreținerea acestuia, sunt acoperite de o asigurare de sănătate valabilă în statul Părții primitoare.
4. Partea primitoare poate furniza, gratuit sau contra cost, primele de asigurare sau toate costurile aferente serviciilor de tratament pentru personalul oaspete și persoanele aflate în întreținerea acestuia. În cazul în care Partea primitoare decide să le furnizeze în schimbul unei plăți, primele de asigurare sau toate costurile serviciilor de tratament ale personalului invitat și ale persoanelor aflate în întreținerea acestuia sunt acoperite de Partea trimițătoare sau de personalul invitat.

2

ARTICOLUL XV ASPECTE FINANCIARE

1. Partea trimițătoare este responsabilă pentru salariul/indemnizația, cazarea, masa, transportul și alte drepturi financiare ale personalului invitat și ale studenților invitați desemnați să desfășoare activități de cooperare în temeiul prezentului Acord.

2. La cererea oficială a Părții trimițătoare și sub rezerva prevederilor legislațiilor și reglementărilor naționale, Partea primitoare poate decide să acopere integral sau parțial cheltuielile menționate mai jos, pentru personalul invitat și studenții invitați repartizați în scopuri de formare, educație și desfășurare a activității profesionale. Partea primitoare informează Partea trimițătoare cu privire la decizia sa cu cel puțin 60 de zile înainte de începerea activității.

3. Cheltuielile care fac obiectul deciziei părții primitoare în conformitate cu alineatul (2) sunt următoarele:

a) pentru personalul invitat:

(1) transportul intern și internațional - procedurile și principiile vor fi stabilite de către Partea primitoare sau de comun acord;

(2) salariul lunar - termenii și cuantumul pentru ofițerii și subofițerii participanți la curs se stabilesc în funcție de gradele acestora, iar termenii și cuantumul pentru personalul civil se stabilesc în funcție de statutul acestora de către Partea primitoare sau de comun acord;

(3) costuri de formare și educație - contra cost, cu costuri reduse sau zero;

(4) îmbrăcăminte - detaliile vor fi stabilite de Partea primitoare;

(5) salarizarea pe ture pentru medicii care urmează cursuri de specialitate;

(6) masă;

(7) cazare - în locul de cazare care urmează să fie stabilit de Partea primitoare;

(8) cazarea și masa personalului oaspete care primește salarii lunare nu sunt acoperite de Partea primitoare.

b) pentru studenții invitați:

(1) transportul intern și internațional - procedurile și principiile vor fi stabilite de către Partea primitoare sau de comun acord;

(2) masă pe timpul școlarizării;

(3) cazare - în pensiunea sau în unitatea stabilită de Partea primitoare;

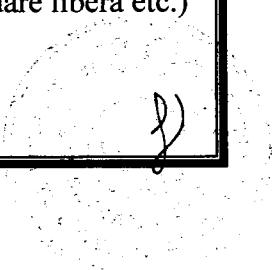
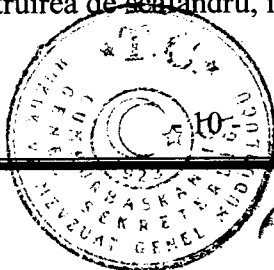
(4) indemnizația zilnică - condițiile și cuantumul vor fi stabilite de Partea primitoare;

(5) costuri de formare și educație - contra cost, cu costuri reduse sau zero;

(6) codul vestimentar - detaliile vor fi stabilite de Partea primitoare;

(7) salarii plătite pentru studenții în anul al VI-lea la Facultatea de Medicină, pe durata stagiului de practică.

4. Cursurile de limbă turcă care urmează să fie furnizate în Republica Turcia (inclusiv cursurile de limbă inițiale în timpul învățământului universitar) și cursurile de limbă română care urmează să fie furnizate în România sunt gratuite. Instruirea care necesită costuri ridicate (precum instruirea de zbor, instruirea de scufundare, instruirea în timpul de evacuare liberă etc.) poate fi oferită la preț întreg.

5. Studenții invitați și personalul invitat trebuie să își achite propriile datorii și pe cele ale persoanelor aflate în întreținerea lor, atunci când părăsesc definitiv teritoriul Părții primitoare. În cazul unei retrageri de urgență, datoriile personalului invitat și ale persoanelor aflate în întreținerea acestuia, precum și ale studenților invitați, sunt plătite de Partea trimițătoare, în conformitate cu documentul care urmează să fie emis de Partea primitoare, care indică valoarea cheltuielilor și care este aprobat de autoritatea competentă.

6. Costurile de formare și educație se plătesc în dolari SUA de către Partea trimițătoare, în contul bancar stabilit de autoritatea competentă a Părții primitoare, în termen de 60 (șaizeci) de zile de la primirea documentului care indică valoarea cheltuielilor și aprobat de autoritatea competentă la sfârșitul fiecărei perioade de instruire și educație (costurile de formare de o lună sau mai scurte se plătesc în numerar). În cazul în care transferul nu poate fi efectuat în dolari SUA, plata se efectuează într-o monedă convertibilă, stabilită de Partea primitoare.

7. Personalul invitat și persoanele aflate în întreținerea acestuia, precum și studenții invitați se supun legislației fiscale în vigoare pe teritoriul statului Părții primitoare, pe durata intrării, staționării și plecării lor.

8. În cazul în care se decide, de comun acord între Părți, să se furnizeze servicii la fața locului în interiorul granițelor statului Părții care beneficiază de servicii, costurile aferente sunt suportate de Partea care beneficiază de servicii. Cu toate acestea, în cazul în care se solicită sau se consideră adecvat, Partea care furnizează serviciul decide să acopere aceste costuri, parțial sau integral.

ARTICOLUL XVI PROCEDURI VAMALE ȘI PAȘAPOARTE

1. Personalul invitat și persoanele aflate în întreținerea acestuia, precum și studenții invitați, se supun reglementărilor statului Părții primitoare cu privire la șederea și deplasarea străinilor pe teritoriul statului Părții primitoare.

2. Personalul invitat și persoanele aflate în întreținerea acestuia, precum și studenții invitați, se supun reglementărilor naționale vamale și de pașapoarte ale statului Părții primitoare la intrarea și la ieșirea din țara respectivă. Cu toate acestea, Partea primitoare oferă toate facilitățile administrative posibile în cadrul legislației sale.

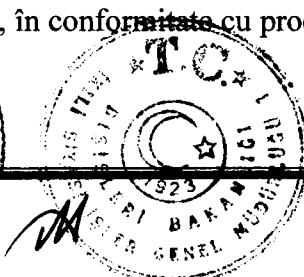
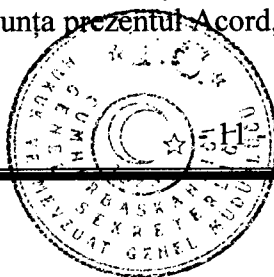
ARTICOLUL XVII OBLIGAȚII ALE PĂRȚILOR CARE DECURG DIN ALTE ACORDURI INTERNAȚIONALE

Dispozițiile prezentului Acord nu aduc atingere drepturilor și obligațiilor Părților care decurg din alte acorduri internaționale și nu pot fi folosite împotriva intereselor, securității și integrității teritoriale ale altor state.

ARTICOLUL XVIII SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

1. Orice litigiu care decurge din punerea în aplicare sau interpretarea prezentului Acord se soluționează prin consultări și negocieri între Părți și nu se supune spre soluționare niciunui tribunal național sau internațional și niciunei terțe părți.

2. În cazul în care litigiul nu este soluționat în termen de 150 de zile de la data apariției, oricare dintre Părți poate denunța prezentul Acord, în conformitate cu procedura specificată la articolul XX.

ARTICOLUL XIX AMENDAMENTE

Oricare dintre Părți poate propune modificări ale prezentului Acord pe cale diplomatică, dacă se consideră necesar. Modificările scrise convenite intră în vigoare în conformitate cu procedurile prevăzute la articolul XXI alin. (1), care reglementează intrarea în vigoare a prezentului Acord.

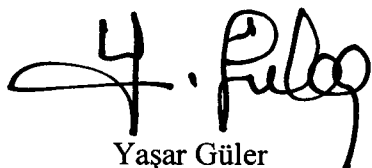
ARTICOLUL XX DURATĂ ȘI ÎNCETARE

1. Prezentul Acord rămâne în vigoare pentru o perioadă de 5 (cinci) ani și se prelungește automat pentru perioade succesive de 1 (un) an, cu excepția cazului în care una dintre Părți notifică celeilalte, în scris, pe cale diplomatică, intenția sa de a denunța Acordul, cu cel puțin 90 (nouăzeci) de zile înainte de expirarea fiecărei perioade de valabilitate.
2. Încetarea prezentului Acord nu afectează programele și activitățile în curs de desfășurare.

ARTICOLUL XXI RATIFICARE ȘI INTRARE ÎN VIGOARE

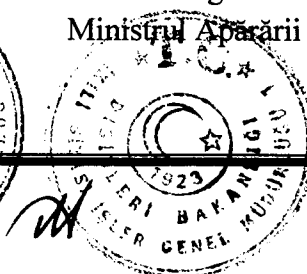
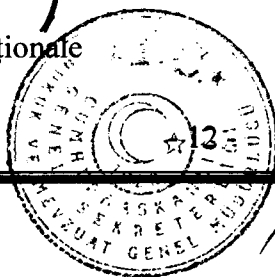
1. Prezentul Acord intră în vigoare la data primirii ultimei notificări scrise, prin care Părțile își comunică reciproc, pe cale diplomatică, îndeplinirea procedurilor juridice interne necesare pentru intrarea în vigoare a Acordului.
2. La data intrării în vigoare a prezentului Acord, Acordul între Guvernul Republicii Turcia și Guvernul României privind cooperarea în domeniile instruirii militare, tehnicii și științei, semnat la București, la 20 februarie 1992, Acordul suplimentar între Statul Major General al Republicii Turcia și Ministerul Apărării Naționale din România privind cooperarea în domeniul instruirii militare, semnat la București, la 22 august 1992, și Amendamentul la articolul X din Acordul suplimentar între Statul Major General al Republicii Turcia și Ministerul Apărării Naționale din România privind cooperarea în domeniul instruirii militare, semnat la București, la 16 mai 2007, își încetează valabilitatea.
3. Trimiterile relevante la respectivele Acorduri denunțate se consideră a fi făcute la prezentul Acord, iar orice alte Acorduri încheiate pe baza Acordurilor denunțate rămân în vigoare. Încetarea acestor Acorduri nu afectează activitățile în curs de desfășurare, cu excepția cazului în care Părțile convin altfel, în scris, pe canale diplomatice.
4. Semnat la ANKARA, pe 06 . 10 . 2023, în două exemplare originale, în limbile turcă, română și engleză, toate textele fiind egal autentice. În caz de divergență de interpretare, textul în limba engleză prevalează.

Pentru Guvernul Republicii Turcia

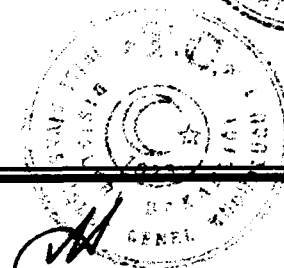
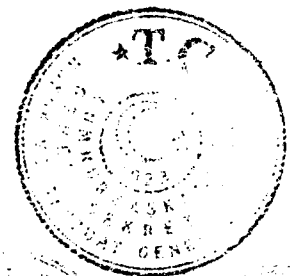

Yaşar Güler
Ministrul Apărării Naționale

Pentru Guvernul României

Angel Tîlvăr
Ministrul Apărării Naționale

MILITARY FRAMEWORK AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF
TÜRKİYE
AND
THE GOVERNMENT OF ROMANIA

PREAMBLE

The Government of the Republic of Türkiye and the Government of Romania (hereinafter referred to as the "Party" or the "Parties"),

Reaffirming their commitment to the aims and principles of the North Atlantic Treaty signed on 4 April 1949, the Agreement between the Parties to the North Atlantic Treaty regarding the Status of Their Forces dated 19 June 1951 (hereafter "the NATO-SOFA") and the United Nations Charter,

Emphasizing that cooperation in various military fields on the basis of mutual respect for sovereignty and equality of both Parties shall contribute to the common interests and economic efficiency of the Parties,

Expressing the need for improving the existing friendly relations between the Parties on the basis of national laws, international rules and agreements,

Have agreed upon the following:

ARTICLE I PURPOSE

The purpose of this Agreement is to provide a framework for strengthening relations between the Parties in the fields specified in ARTICLE IV.

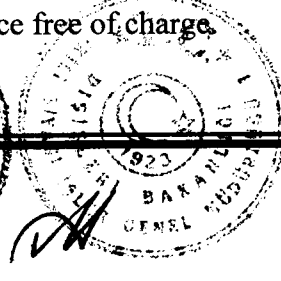
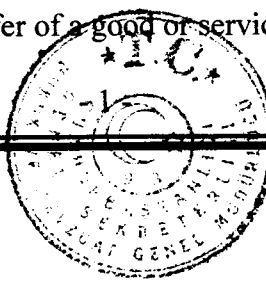
ARTICLE II SCOPE

This Agreement shall be applied in the fields of cooperation specified in Article IV.

ARTICLE III DEFINITIONS

The terms used in this Agreement shall have the following meanings:

1. **"Sending Party"** means the Party that sends personnel, students, material and equipment on the territory of the State of the Receiving Party for the implementation of this Agreement.
2. **"Receiving Party"** means the Party that receives personnel, students, material and equipment on the territory of its State for the implementation of this Agreement.
3. **"Guest Personnel"** means the military or civilian personnel sent by one Party to the territory of the other Party for the implementation of this Agreement.
4. **"Guest Student"** means the person attending a specific program of studies organized by the Receiving Party's military education institutions.
5. **"Dependents"** means the spouse and children of the Guest Personnel who are financially, legally or for reasons of health dependent upon, and are supported by such Personnel in accordance with the legislation of the States of the Parties.
6. **"Senior Personnel"** means the person with the highest rank or position in a group, appointed by the Sending Party to supervise the Guest Personnel while participating in a specific activity.
7. **"Grant"** means donation or transfer of a good or service free of charge.

8. **"Service"** means in accordance with the Agreement between the Parties, the provision of training, technical information, support, development, maintenance, repair, recovery, transportation, disposal, naval port and counselling support and allocation of ground, sea and air vehicles, equipment, weapons, buildings and estate on condition that the ownership is retained.

9. **"Logistic Support"** includes the sale, grant, exchange, allocation, leasing, technological transfer and licensing of supplies and services.

10. **"Classified Information and Material"** means any information, document or material, regardless of its form to which a particular classification level has been assigned in compliance with the legislations of the states of the Parties and shall be protected accordingly.

11. **"Third Party"** means any organization, a third State, or any public body, private entity or person under its jurisdiction that is not party to this Agreement.

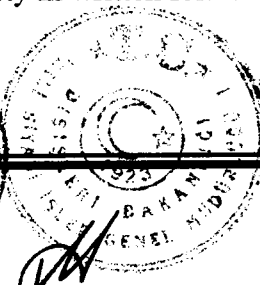
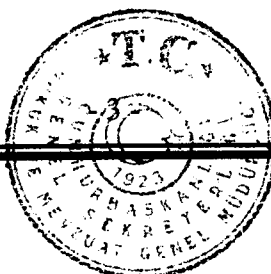
ARTICLE IV FIELDS OF COOPERATION

The cooperation between the Parties shall include the following fields:

1. Official visits,
2. Military education, training and professional development,
3. Defence industry,
4. Human resources management,
5. Military intelligence,
6. Logistics,
7. Military medicine and health services,
8. Communications, electronics, information systems and cyber defence,
9. Peacekeeping and humanitarian aid operations,
10. Military legal systems,
11. Mapping and hydrography,
12. Military scientific and technological research,
13. Counter-improvised explosive devices, explosive ordnance disposal and mine action activities,
14. Search and rescue,
15. Military history, archives, publications and museology,
16. Social, cultural and sport activities.

ARTICLE V
MODALITIES OF IMPLEMENTATION AND COOPERATION

1. The Parties may decide to carry out cooperation through the following types of activities:
 - a. Meetings and visits of the Ministers of Defence, Chiefs of General Staff and their deputies or other officials authorized by the Parties,
 - b. Exchange of experience between the experts of both Parties in various fields of activity,
 - c. Attending programs of studies, courses and on-the-job training activities organized by military education and training institutions and units,
 - d. Contacts between similar military institutions,
 - e. Joint discussions, consultations, meetings, symposiums and conferences,
 - f. Mutual participating in joint military exercises including real firing exercises, participating in these military exercises as observers, conducting passing exercises (PASSEX) and port visits, organizing joint exercises,
 - g. Mutual/unilateral exchange of information, unclassified training materials, teachers/instructors/advisors, Guest Personnel and Guest Students and training personnel between the training and education centers, institutions and units,
 - h. Logistic cooperation and support including; grants, exchanges, sales, allocation, hiring of the goods and services in the inventory of the Parties and paid/free of charge transportation services of these materials, their technological transfer and granting licence,
 - i. Training, education and courses at military schools, training and education centers or other educational institutions to be determined by the Receiving Party,
 - j. On the job training at military units, headquarters and institutions,
 - k. Mutual contact visits and exchange of knowledge for the improvement of training and education,
 - l. Military cooperation and contact visits,
 - m. Exchange of personnel for professional development.
2. The activities to be conducted within the framework of logistic cooperation or logistic support shall be carried out in accordance with the legislation of the States of the Parties and third-party transfer restrictions arising from the agreements in effect that the Parties have signed with a Third Party.
3. Cooperation in certain domains provided by this Agreement may be further detailed, if needed, through supplementary memoranda of understanding, protocols and/or arrangements, concluded in accordance with the legislation of the States of the Parties.
4. The cooperation shall be carried out by taking into consideration the mutual interests and needs of the Parties and on the basis of reciprocity.
5. The material, technical information and documents exchanged in the form of grants or in return for payment, or those produced jointly by the Parties in accordance with this Agreement, other memoranda of understanding, protocols and arrangements shall not be transferred to a Third Party without prior mutual consent.
6. In the event that the material to be granted within the scope of this Agreement is discarded, the Receiving Party shall inform the Sending Party in written form.

ARTICLE VI
COMPETENT AUTHORITIES AND ANNUAL BILATERAL
COOPERATION PLAN

1. The competent authorities for the implementation of this Agreement are:

For the Government of the Republic of Türkiye: The Ministry of National Defence of the Republic of Türkiye,

For the Government of Romania:

- The Ministry of National Defence of Romania, for the military cooperation,
- The Ministry of Economy, Entrepreneurship and Tourism for the defence industry cooperation.

2. The Parties shall prepare an Annual Bilateral Cooperation Plan which will comprise agreed joint activities for the implementation of this Agreement. The Annual Bilateral Cooperation Plan shall include the name, scope, type, date, place, executing military bodies, financial aspects and other details of the activities to be carried out.

3. The cooperation between the Parties shall be strengthened through reciprocal visits at all levels mentioned in the Annual Bilateral Cooperation Plan.

ARTICLE VII
EDUCATION AND TRAINING

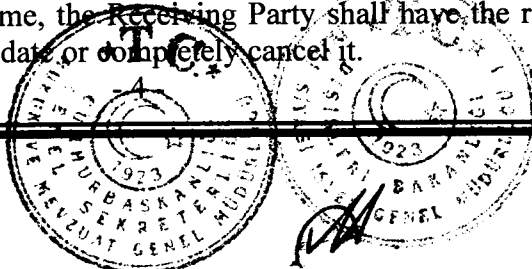
1. Training and education shall be carried out according to the conditions provided in the legislation of Receiving Party's State.

2. Annually, by the end of March, through an official letter, the Sending Party shall transmit to the Receiving Party the requests for education and training activities to be included in the Annual Bilateral Cooperation Plan for the next education and training period. No later than the end of July, the Receiving Party shall send the request confirmation message to the Sending Party. The training and education request is done based on the education and training offer sent by the Receiving Party until the end of January each year for the next implementation year. This offer shall include details referring to: title, objectives, content, prerequisites, selection criteria, length, scope, period of education/training activity and other information which might be helpful for selecting the most appropriate participant.

3. Any additional requests through an official letter might be included in the Annual Bilateral Cooperation Plan after consultations between the Parties, but no later than 90 days before the beginning of the activity.

4. The education and training activities are to be conducted in the official language of the State of the Receiving Party, excepting those which are given in English language. However, if requested by the Sending Party and if deemed appropriate by the Receiving Party, trainings lasting less than 3 (three) months may be provided through an interpreter. In case training is provided through an interpreter, the Sending Party shall assign sufficient number of interpreters for the personnel to be sent for training. The costs of the translation/interpreter for training purposes shall be met by the Sending Party.

5. The Sending Party shall inform the Receiving Party of the final decision on the participation in training, number, rank and name of Guest Personnel sent for training/course, flight data and other information at least 45 (forty-five) days before the beginning of training in order to enable the Receiving Party to make necessary arrangements. In the event that the notifications are not made in due time, the Receiving Party shall have the right to postpone the course/training request to a later date or completely cancel it.

6. Training of the Guest Personnel and Guest Students shall be provided in accordance with the programs of the institutions or units where training is given. If the course subjects cover those matters relating to national security, restrictions may be imposed in this respect.
7. The Receiving Party shall state which equipment and materials it will provide for the Guest Personnel and Guest Students necessary during training and which of them will be returned to the Receiving Party at the end of training.
8. Guest Personnel and Guest Students selected by the Sending Party shall meet the criteria communicated by the competent authority of the Receiving Party. Otherwise, they shall not be accepted for training and education.
9. Matters regarding the type of examination and training shall be determined by the Receiving Party.
10. Guest Personnel and Guest Students who are sent to attend training/courses, have fully completed the specified training/course program, succeeded in the examinations organized according to training/course conditions and successfully developed thesis/projects shall be awarded a certificate indicating that they have completed the appropriate specialization or training program (academic degree). The equivalence of the diploma (document, certificate) is subject to the approval of the authorized institutions of the Sending Party under national legislation.

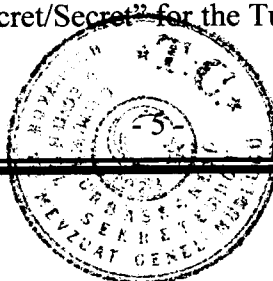
ARTICLE VIII

SECURITY OF CLASSIFIED INFORMATION AND MATERIAL

1. In accordance with this Article, the Parties shall protect the classified information and material obtained under the framework of this Agreement.
2. Each Party, within the framework of their national legislation, shall take all necessary measures for the protection of exchanged classified information and material.
3. Access to the classified information and material shall be limited and shall be granted only to necessary and authorized personnel.
4. Each Party shall grant to classified information and material received from the releasing party at least the same protection as it is provided to its own classified information of equivalent level.
5. All classified information and materials shall receive the following classification levels:

REPUBLIC OF TÜRKİYE	ENGLISH EQUIVALENT	ROMANIA
Çok Gizli	Top Secret	Strict secret de importanță deosebită
Gizli	Secret	Strict Secret
The provision of paragraph 6 of this article shall apply.	Confidential	Secret
Hizmete Özel	Restricted	Secret de serviciu

6. Information classified as "Özel/Secret/Confidential/" for the Romanian Party shall be processed and protected in accordance with the protective security requirements of the classification level "Gizli/Strict Secret/Secret" for the Turkish Party,

7. Each Party shall not disclose, provide or transfer any classified information and material generated under this Agreement to any Third Party, without a prior written permission from the other Party.

8. In the event of termination of this Agreement, the Parties shall continue to protect and use classified information and material exchanged according to obligations and responsibilities stipulated by this Article.

9. If deemed necessary, a separate security agreement on the transfer, usage and protection of the classified information and materials exchanged within the scope of this Agreement may be concluded under the responsibility of the bodies authorized for each of the cooperation areas specified in ARTICLE IV.

10. The Parties shall not use the information and materials exchanged under this Agreement against each other.

11. The classified information and material shall be exchanged only through governmental channels or other channels approved by the assigned security authorities of the Parties. The classification status of the information shall be determined by the Party, which provides the information.

ARTICLE IX PROTECTION OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

1. The Parties shall ensure effective protection of intellectual property rights to be created or transferred under this Agreement in accordance with the legislations of the States of the Parties and international treaties to which they are parties. In the context of this Agreement, intellectual property shall be understood as described in Article 2 of the Convention Establishing the World Intellectual Property Organization, done at Stockholm on 14 July 1967.

2. The Parties shall respect the rights and rules governing patents, copyrights and commercial secrets in their cooperation activities.

ARTICLE X MILITARY INTELLIGENCE

1. This Article shall cover the developments in the area of interest of the Parties regarding those threats against the military component of their national security, jointly determined and considered to damage the mutual interests of the Parties, priority being given to the military activities and military intelligence.

2. Exchange of intelligence information shall be conducted through the following means and according to the following methods:

a. Every subject matter of coordination (including subjects of exchange) shall be determined between the Parties by mutual agreement for the related year during the bilateral negotiations held by Chiefs of Military Intelligence of both Parties or personnel authorised by them on a rotational basis, one year in the Republic of Türkiye and one year in Romania.

b. The visiting party shall notify the Receiving Party of the name, rank, appointment and security clearance of the delegation members at least 15 (fifteen) days before the planned date.

c. The language of the documents and negotiations shall be in English. Negotiations may be conducted through an interpreter if requested.

d. The information which may be exchanged shall be delivered in document form. If there is any CD, DVD, film, photograph, slide, etc. related to the subject, they shall be attached to the document.

e. Each competent authority shall respond in a timely manner to requests for information providing available and releasable information to the requesting competent authority in accordance with its own Government's disclosure policy through agreed secure channels. The official channels may be used to exchange information between the competent authorities in terms of information, requests for information or responses to these requests.

f. The request for the exchange of military intelligence information shall be assessed on a case by case basis and may be rejected, should they endanger national sovereignty and security of one of the Parties or widely contradict its national/international interests.

g. Representatives of the Parties can meet in analytical exchange meetings or in video-teleconference format in order to discuss subjects for interest of both Parties. Time and place for these meetings will be mutually determined by the Parties whenever it is considered necessary. Topics covered during these meetings will be in accordance to the interest of both Parties.

ARTICLE XI LEGAL MATTERS

1. Guest Personnel and their Dependents, and Guest Students shall be subject to the national legislation and jurisdiction of the State of the Receiving Party during their presence in the territory of the Receiving Party's State, including entry, stay and exit. In cases where the jurisdiction of the State of the Receiving Party's State is applied and the verdict itself entails a penalty which is not contained in the legislation of the Sending Party, a type of penalty which is contained in the national legislation of both Parties shall be applied.

2. In cases where both States Parties' national law apply the Sending State's authorities shall have the primary right to exercise their jurisdiction over Guest Personnel in the following situations:

a. Where the alleged offence relates to the security, property or personnel of the Sending State; and/or

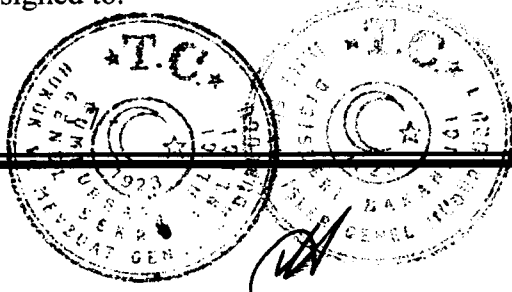
b. Cases arising out of any act or omission done either deliberately or through negligence in the performance of and in relation to official duty.

3. In the event of disagreement between the Parties as to whether or not an act or omission falls within paragraph 2b of this Article, the Parties shall as a matter of urgency establish a joint committee composed of representatives from each Party to determine whether the said act or omission falls within paragraph 2b of this Article. If the said joint committee cannot reach agreement on the issue, then the Receiving State's decision shall prevail.

4. In the event that any of Guest Personnel, their Dependents or Guest Students are detained or arrested, the Receiving Party shall promptly inform the Sending Party of the situation.

5. The activities of the Guest Student and Guest Personnel may be terminated if they violate the legislation of the Receiving Party's State.

6. Guest Students and Guest Personnel shall obey the disciplinary rules in the units, headquarters and institutions they are assigned to.

7. Guest Students shall be subject to the national legislations of the State of the Receiving Party for disciplinary penalties and the Guest Personnel to the national legislations of the State of the Sending Party. However, the competent military authorities of the Receiving Party may give orders to the Guest Personnel under their command as required by the duty.

8. Senior Personnel of the Sending Party shall be authorized to apply disciplinary measures on Sending Party personnel in accordance with the provisions of their respective military service laws and disciplinary laws.

9. The Guest Personnel, their Dependents or Guest Students shall not engage in any political activity or conduct any activities against the Receiving Party.

ARTICLE XII COMPENSATION CLAIMS

1. The national legislation of the State of the Receiving Party shall be applied to the compensation claims of the third party during the implementation of this Agreement.

2. The Parties shall not claim compensation from each other for the injury or death of their personnel or for the damages/losses inflicted on individuals, goods and environment in the course of the performance of the activities under this Agreement except where such damage or loss resulted from gross negligence or intentional misconduct.

3. The Parties shall jointly determine whether such a situation has arisen out of gross negligence or intentional misconduct or not. The Parties shall as a matter of urgency establish a joint committee composed of representatives from each Party to determine whether the said act or omission falls within paragraph 2 of this Article. If the said joint committee cannot reach agreement on the issue, then the Receiving State's decision shall prevail.

ARTICLE XIII ADMINISTRATIVE MATTERS

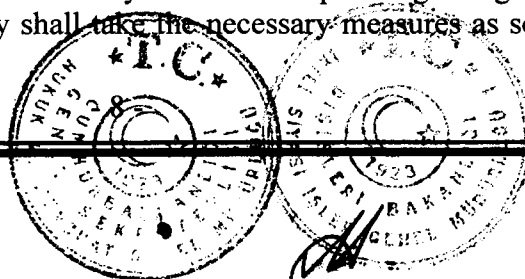
1. The Guest Personnel, their Dependents and Guest Students shall not have any diplomatic immunities and privileges.

2. Unless otherwise agreed mutually by the Parties, the Receiving Party shall not assign Guest Student and Guest Personnel to the duties other than those specified in this Agreement or in subsequent agreements and arrangements.

3. The Guest Students and Guest Personnel shall be subject to the same administrative procedures as their counterparts in the Receiving Party.

4. The military personnel of the Sending Party shall have the right to wear their own national uniform unless otherwise agreed in other memoranda of understanding, protocols and technical arrangements to be signed within the framework of this Agreement. The Receiving Party shall provide, to the extent possible, the necessary equipment for the performance of any activity during the duty. However, Guest Students must wear the military uniform provided by the Receiving Party. These Students may attach military symbols provided by the Sending Party in order to be recognized.

5. The Sending Party shall reserve its right to call back its personnel when it deems necessary. The Receiving Party may request the Sending Party to withdraw or replace its personnel without giving any reason. In this case, the Receiving Party shall send the Sending Party through the offices of military attaché only its written request regarding the replacement of the personnel. The Receiving Party shall take the necessary measures as soon as possible for the return of the related personnel.

6. Administrative matters which constitute exceptions shall be specified in other memoranda of understanding, protocols or technical arrangements to be signed within the framework of this Agreement.

7. The Guest Personnel and their Dependents may benefit from the officers' clubs, military mess-hall and military commissaries within the framework of the regulations of the Receiving Party's State.

8. In the event that any of the Guest Personnel and their Dependents and Guest Students dies, the Receiving Party shall inform the Sending Party of the situation, transport the deceased to the nearest international airport within its State territory and take other necessary measures including medical protection until the body is transferred.

9. The Guest Personnel and their Dependents and Guest Students shall avoid the actions that may harm the environment, pay utmost attention to the prevention of environmental pollution and shall comply with the regulations of the Receiving Party's State in this matter.

10. The Receiving Party shall make the final decision regarding the provision of transportation services necessary for the conduct of the activities on reciprocity basis and considering its capabilities at a cost/at no cost.

11. Training and education shall be given in accordance with the legislation of the Receiving Party's State. The Guest Student and the Guest Personnel who are unable to attend training and education due to academic failure, lack of discipline, medical problems shall be discharged from training and education institutions in accordance with the relevant procedures specified in the legislation of the Receiving Party's State. If deemed necessary by the Parties, protocols based on this Agreement may be concluded for training which are life-threatening and require expertise (flight training, shooting drills, etc.).

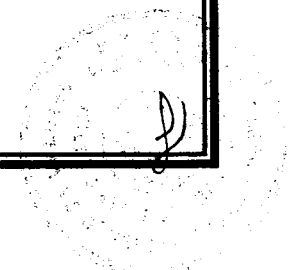
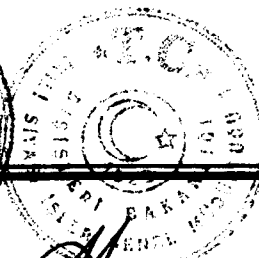
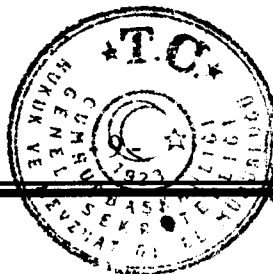
ARTICLE XIV HEALTH SERVICES

1. The Guest Personnel and the Guest Students shall be in good health to perform any activity under this Agreement. The Receiving Party may request a medical report certifying that they are medically in good condition.

2. The costs of examination and treatment services of the Guest Students shall be covered according to the national legislation of the Receiving Party's State. The Receiving Party shall cover the health insurance premiums and health expenses of the Guest Students, according to the national legislation of the Receiving Party's State.

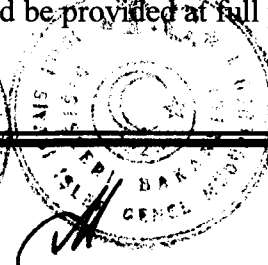
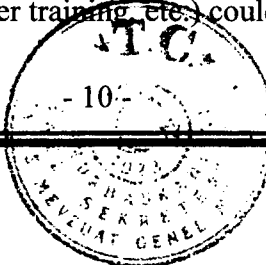
3. The Receiving Party shall provide free of charge the emergency medical services and urgent dental care services of the Guest Personnel and their Dependents. The expenses of the medical examination and treatment except for emergency medical services and urgent dental care of the Guest Personnel and their Dependents shall be covered by a health insurance valid in the Receiving Party's State.

4. The Receiving Party may provide free of charge or in return for payment the insurance premiums or all treatment service costs of the Guest Personnel and their Dependents. If the Receiving Party decides to provide them in return for payment the insurance premiums or all treatment service costs of the Guest Personnel and their Dependents shall be covered by the Sending Party or the Guest Personnel.

**ARTICLE XV
FINANCIAL MATTERS**

1. The Sending Party shall be responsible for the salary/allowance, lodging, boarding, transportation and other financial rights of the Guest Personnel and Guest Students assigned to conduct the cooperation activities under this Agreement.
2. On the official request of the Sending Party and subject to the national legislations and regulations, the Receiving Party, may decide to fully or partially cover the below mentioned expenses, for the Guest Personnel and Guest Students assigned for training, education and performing jobs purposes. The Receiving Party shall inform the Sending Party about its decision at least 60 days before the beginning of the activity.
3. The expenses subject to the decision of the Receiving Party according to paragraph 2 are the following:
 - a. For the Guest Personnel:
 - (1) Domestic and international transportation - the procedures and principles shall be determined by the Receiving Party or by mutual agreement,
 - (2) Monthly salary -the terms and amounts of the course participant officer and NCOs shall be determined in accordance with their ranks and the terms and amounts of the civilian personnel shall be determined in accordance with their status by the Receiving Party or by mutual agreement,
 - (3) Training and education costs - at a cost, reduced cost or free of charge,
 - (4) Dress - details shall be determined by the Receiving Party,
 - (5) Shift pay for doctors receiving specialty training,
 - (6) Boarding,
 - (7) Lodging - in the place of accommodation to be determined by the Receiving Party,
 - (8) Boarding and lodging of Guest Personnel who are paid monthly salaries are not covered - by Receiving Party.
 - b. For the Guest Students:
 - (1) Domestic and international transportation - the procedures and principles shall be determined by the Receiving Party or by mutual agreement,
 - (2) Boarding,
 - (3) Lodging - in the guesthouse or facility determined by the Receiving Party,
 - (4) Daily allowance - terms and amount determined by the Receiving Party,
 - (5) Training and education costs - at a cost, reduced cost or free of charge,
 - (6) Dress code - details shall be determined by the Receiving Party,
 - (7) Wages paid to 6th grade students of the Medical Faculty during the internship training.
4. Turkish language courses to be provided in the Republic of Türkiye (including language preparatory classes during academic education) and Romanian language courses to be provided in Romania shall be free of charge. Training requiring high costs (such as flight training, diver training, free escape tower training etc.) could be provided at full price.

5. The Guest Students and Guest Personnel shall clear their own debts and those of their Dependents' when they leave the territory of the Receiving Party permanently. In case of an emergency withdrawal, the debts of the Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be paid by the Sending Party according to the document to be issued by the Receiving Party indicating the amount of expense and approved by the relevant authority.

6. Training and education costs shall be paid in U.S. Dollar by the Sending Party to the bank account determined by the competent authority of the Receiving Party within 60 (sixty) days following the receipt of the document indicating the amount of expense and approved by the relevant authority at the end of every training and education period (the costs of one-month or shorter training shall be paid in cash). If the transfer cannot be made in US Dollars, the payment shall be made over a convertible currency to be decided by the Receiving Party.

7. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the tax law effective in the Receiving Party's State territory during their entry, stay and departure.

8. If it is decided by mutual agreement of the Parties to provide on-site service within the borders of the country benefiting from the service, the costs incurred shall be borne by the Party benefiting from the service. However, if requested or deemed appropriate, the Party providing the service shall decide to cover these costs partially or completely.

ARTICLE XVI CUSTOMS AND PASSPORT PROCEDURES

1. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the regulations of the Receiving Party's State regarding the residence and travel of foreigners in the territory of the State of the Receiving Party.

2. The Guest Personnel and their Dependents as well as Guest Students shall be subject to the national customs and passport regulations of the Receiving Party's State during their entry into and exit from its country. However, the Receiving Party shall provide all possible administrative facilities within the framework of its legislation.

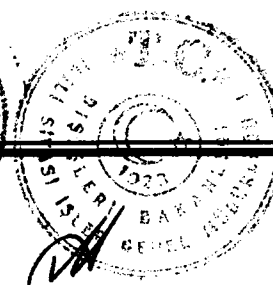
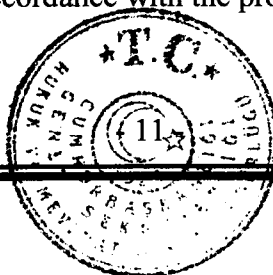
ARTICLE XVII COMMITMENTS OF THE PARTIES ARISING FROM OTHER INTERNATIONAL AGREEMENTS

The provisions of this Agreement shall not affect the rights and commitments of the Parties arising from other international agreements and shall not be used against the interests, security and territorial integrity of other States.

ARTICLE XVIII SETTLEMENT OF DISPUTES

1. Any dispute arising from the implementation or interpretation of this Agreement shall be settled by consultations and negotiations between the Parties and shall not be referred to any national or international tribunal or to any Third Party for settlement.

2. If the dispute is not resolved within 150 days from the date of occurrence, either Party may terminate this Agreement in accordance with the procedure specified in Article XX.

ARTICLE XIX AMENDMENTS

Either Party may propose amendments to this Agreement through diplomatic channels, if deemed necessary. Agreed written amendments shall enter into force in accordance with the procedures set forth in ARTICLE XXI paragraph 1 governing the entry into force of this Agreement.

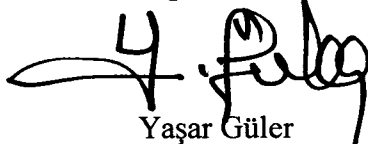
ARTICLE XX DURATION AND TERMINATION

1. This Agreement shall remain in force for a period of 5 (five) years and shall be extended automatically for successive periods of 1 (one) year, unless one of the Parties notifies the other in writing, through diplomatic channels, of its intention to terminate it, at least 90 (ninety) days before the expiration of each validity period.
2. The termination of this Agreement shall not affect the ongoing programs and activities.

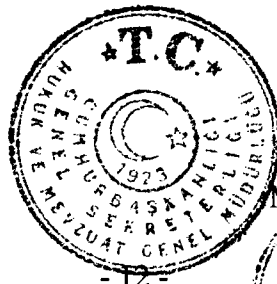
ARTICLE XXI RATIFICATION AND ENTRY INTO FORCE

1. This Agreement shall enter into force on the date of receipt of the last written notification by which the Parties notify each other through diplomatic channels of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the Agreement.
2. On the date of entry into force of this Agreement, the Agreement Between the Government of the Republic of Turkey and the Government of Romania on Cooperation in the Fields of Military Training, Technics and Science, signed in Bucharest on 20 February 1992, the Supplementary Agreement Between the General Staff of the Republic of Turkey and the Ministry of National Defence of Romania on the Military Training Co-Operation signed in Bucharest on 22 August 1992 and the Amendment to the Article X of the Supplementary Agreement Between the General Staff of the Republic of Turkey and the Ministry of National Defence of Romania on the Military Training Cooperation signed in Bucharest 16 May 2007 shall be terminated.
3. The relevant references to the said terminated Agreements shall be deemed to have been made to this Agreement and any other Agreements made on the basis of the terminated Agreements shall remain in force. The termination of these Agreements shall not affect ongoing activities, unless the Parties agree otherwise, in writing through diplomatic channels.
4. Signed in ~~ANKARA~~..., on the 06.10..2023, in two original copies in Turkish, Romanian and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

On Behalf of the Government
of the Republic of Türkiye

Yaşar Güler

Minister of National Defence

On Behalf of the Government
of Romania

Angel Tîlvăr

Minister of National Defence

